

ትምህርት 18

ፋላንስ 19

የመጀመሪያ ቀን፡- ፋላንስ 19:1-16

የዓለም መሪዎች በመንግሥታቸው የሚደረገውን ሁሉ የሚቆጣጠሩ ይመስላቸዋል። አገሪቱን የሚቆጣጠረው የእነርሱ ውሳኔ ይመስላቸዋል። ሕግን ስላወጡ ብቻ ፍጹም ሥልጣን ያላቸው ይመስላቸዋል። ማንም ከእነርሱ በላይ አለ ብለው አያስቡም። ብዙ ጊዜ ሰዎች መሪ የሚሆኑት ለሥልጣን ካላቸው ፍላጎት የተነሣ ነው። ይሁን እንጂ ይህን ፍጹማዊ ሥልጣን ለማግኘት ይችላሉ? ወይስ እንዲሁ ሥልጣን ያላቸው ይመስላቸዋል?

1ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት፡- ምሳሌ 19:21፤ 21:1፤ ዳን. 4:17። መንግሥታት በአገሮቻቸው ላይ ስላላቸው ቁጥጥር እነዚህ ጥቅሶች ምን ያስተምሩናል?

መጽሐፍ ቅዱስ የዓለም መንግሥታት በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንደሆኑ ያስተምራል። አሳባቸውና ውሳኔያቸውን ሁሉ እግዚአብሔር ይቆጣጠረዋል። የግዛት ሥልጣናቸው በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ነው። መንግሥታትን የሚያነሣና የሚጥል እርሱ ነው። ኢየሱስ «ከላይ ካልተሰጠህ በቀር በእኔ ላይ ምንም ሥልጣን ባልነበረህም» በማለት ለኢሳጦስ ነገረው (ዮሐ. 19:11)። ከራሱ ምንም ሥልጣን እንደሌለው ኢየሱስ ኢሳጦስን አመለከተው። ሥልጣኑን ሁሉ የሰጠው እግዚአብሔር ነው። የሚቆጣጠረውም እርሱ ነው።

2ኛ ጥያቄ፡- ይህ እውነት ክርስቲያኖችን የሚያበረታታቸው እንዴት ነው?

ክርስቲያኖች ዓለማዊ መንግሥታትን መፍራት የለባቸውም። ምንም እንኳን ተከስሰው በመንግሥታት ፊት ቢቀርቡም መፍራት የለባቸውም። ለምን? ምክንያቱ ዳኞችም ሆኑ የመንግሥታት መሪዎች፤ ሌሎች በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር በመሆናቸው ነው። እግዚአብሔር ካልፈቀደላቸው በቀር በክርስቲያኖች ላይ ስደት ወይም ችግር ሊያመጡ አይችሉም። በልጆቹ ላይ ምን ዓይነት ፍርድ ወይም ስደት እንደሚደርስባቸው የሚወስነው እንኳ እርሱ ራሱ ነው። የዓለም መሪዎች ግን ኃይልም ሥልጣንም የእነርሱ

ይመስላቸዋል። ኃይልም ሆነ ሥልጣን ያለው ግን በእግዚአብሔር እጅ ነው። ምንም እንኳን ለእርሱ መስሎ ቢታየውም ኢየሱስን የመግደል ሥልጣን በኢሳጦስ እጅ አልነበረም። ዛሬም ቢሆን ክርስቲያኖችን የመጉዳት ሥልጣኑ ያለው በመንግሥታት እጅ አይደለም። እነርሱ ባይገነዘቡትም እንኳን ከእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ናቸው።

3ኛ ጥያቄ፡- የሐንስ 19ን አንብብ። በዚህ ምዕራፍ ስለተከናወኑት ዋና ጉዳዮች ዘርዝር።

4ኛ ጥያቄ፡- የሐንስ 19:1-16ን አንብብ። ሀ) ኢሳጦስ ኢየሱስን ምን አደረገው? (የሐ. 19:1)። ለ) ወታደሮቹስ ኢየሱስን ምን አደረጉት? ሐ) ስለ ኢየሱስ በደለኛነት ወይም ንጹሕነት ኢሳጦስ ምን ዓይነት ፍርድ አስተላለፈ? መ) የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች ግን ኢሳጦስ ምን እንዲያደርግ ጠየቁት? ሠ) ለምንድነው አይሁዳውያን ኢየሱስ ይሙት ያሉት? ረ) ኢሳጦስን ያስፈራው ምንድን ነው? ሰ) ምን ዓይነት ሥልጣን እንዳለው ነበር ኢሳጦስ የተናገረው? ሸ) ስለዚያ ሥልጣን ግን ኢየሱስ ምን ተናገረ? ቀ) ኢሳጦስ ኢየሱስን በነፃ ከፈታው የቄሣር ምን አይደለህም አሉት? በ) ኢየሱስ በመስቀል ላይ እንዲሞት ሲፈረድበት ከቀኑ የትኛው ክፍል ነበር? ተ) የካህናት አለቆቹ ስለ ሌላ ንጉሥ ምን ተናገሩ?

1. ኢሳጦስ ኢየሱስን ሊፈታው ፈለገ (የሐ. 14:1-7)።

በጊዜው ይሁዳን ያስተዳድር የነበረው ሮማዊ ባለሥልጣን ኢሳጦስ በእግዚአብሔር ትክክለኛ ፍርድ የመፍረድ ኃላፊነት ነበረበት። በደለኞቹን እንዲቀጣ ንጹሐንን ደግሞ ነፃ እንዲያወጣ ሥልጣን ተሰጥቶታል። ይሁን እንጂ እንደ ብዙዎች መሪዎች ሁሉ ኢሳጦስም ሥልጣኑን በአግባቡ አልተጠቀመበትም። ለራሱ ደስ እንዳለውና ሌሎችንም ለማስደሰት ሲል ነበር የሚፈርደው። የሐንስ ለሕዝብ ወገኖች ወንጌሉን ሲጽፍ ኢሳጦስ ኢየሱስን ንጹሕ ሰው እንደሆነና በነፃ ሊለቀው የተለያዩ ሙከራ እንዳደረገ ያመለክታል። ከዚህ አስቀድሞ በየዓመቱ በፋሲካ ወቅት አንዳንድ እሥረኛ በሕዝቡ ምርጫ መሠረት ይፈታላቸው እንደነበር ተመልክተናል። ይህንንም ምርጫ ያቀረበላቸው ኢየሱስን ለመፍታት አስቦ ነበር። ይህም መንገድ ውጤት እንዳላሰጠ ሲያይ ሌላ ዘዴ ፈጠረ። ይህም ዘዴ ሰዎች ለኢየሱስ እንዲያዝኑለትና በእርሱ ላይ ያላቸውን ክስ እንዲያነሡ ለማድረግ ነበር።

አንድ ሰው በመስቀል ተሰቅሎ ከመሞቱ በፊት መገረፍ እንዳለበት የሮማውያን ሕግ ነው። ይህ ግርፋት በጣም አደገኛ ስለነበር በግርፋቱ ብቻ ሰዎች ይሞቱ ነበር። የሮማውያን መግረፊያ ከቆዳ የተሠራ ነበር። በዚህ መግረፊያ ጫፍ ላይ ብረታ ብረት፣ አጥንት ወይም ሌላ በጣም ሹል ነገር ይቋጠርበታል። ወንጀለኛውን ሲገርፉትም እነዚህ ነገሮች በጀርባው ላይ እንዲያርፉ አድረገው ነው። በዚህ ግርፋት ከሚደርሰው ጉዳት የተነሣ አጥንቶች ከዚያም አልፎ የሰውነት ውስጣዊ አካሎች እንኳ ይታዩ ነበር።

ኢላጦስ በዚህ ሁኔታ ኢየሱስን ለማስፈታት እንዳልቻለ ሲረዳ ሌላ ዘዴ ደግሞ አቀረበ። የሕዝቡን ልብ ለማራራት በማለት ኢየሱስን ከፋኛ አስገረፈው። የኢየሱስን ደምና የተጎዳውን አካሉን ሲመለከቱ ሕዝቡ የሚያዝኑና እንዲፈታ የሚሰማሙ መሰለው። እነርሱ የጠሉት ክርስቶስ አደገኛ ሰው እንዳልነበረ ሊያሳያቸው ሞከረ። ማንም ንጉሥ የዚህ ዓይነቱን መከራ ስለማይቀበል በእርግጥ ኢየሱስ ንጉሥ አለመሆኑን ሊያሳያቸው ፈለገ። ኢየሱስ የሚገባውን ቅጣት ስለተቀበለ በነፃ መለቀቅ እንደሚገባው ለሕዝቡ ሊያሳይ ሞከረ (ሉቃስ 23:16፣ 22)።

ኢላጦስ ኢየሱስን ለሮማውያን ወታደሮች አስረከበ። በመጀመሪያ ገረፉት። ከዚያ በኋላ ያፌዙበት ጀመር። ኢየሱስ የተከሰሰው ንጉሥ ነኝ ብለሃል ተብሎ ነበር። ስለዚህም «አክሊል» በራሱ ላይ ደፍተው ይቀልዱበት ነበር። አክሊሉን የሠሩት ከእሾህ ነበር። ይህንን ከእሾህ የተሠራ አክሊል በኢየሱስ ራስ ላይ ሲያደርጉት እሾሁ ከፋኛ እንደሚጎዳው የታወቀ ነበር። በሁለተኛ ደረጃ፣ ኢየሱስን የነገሥታት ልብስ የሚመስል ጨርቅ አለበሱት። ያኔ የነገሥታት ልብስ ቀይ ነበር። ስለዚህም ቀይ ጨርቅ ፈልገው አለበሱት። «ንጉሥ ሆይ» እያሉ ይቀልዱበት ጀመር። እያፌዙበትም «የአይሁድ ንጉሥ» እያሉ ይጠሩት ነበር። ከዚያ በኋላ ደግሞ ፊቱን ይመቱታል። ይህም አስቀድመው በሰጡት ዘንግ ወይም በጥፊ ሊሆን ይችላል። እያፌዙና በኢየሱስ ፊት እንደተንበረከኩ እፊቱ ላይ ይተፋበት እንደነበር ደግሞ ከተቀሩት ወንጌሎች መመልከት ይቻላል (ማቴ. 27:27-31)።

የሐዘንቱ ይህን ሁኔታ እንደሚገባ እንድናስተውል ይፈልጋል። ኢየሱስ የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ ነው። የአይሁድ ንጉሥ ብቻ ሳይሆን የሰዎች ሁሉ ንጉሥ ነው። ምንም እንኳ በፊዝ መልክ ቢሆንም ወታደሮቹ የተናገሩት እውነት ነበር። ኢየሱስን ሊያከብሩ ይገባ ነበር። እነርሱ ግን እያፌዙ አከበሩት። ይሁን እንጂ ኢየሱስ

አልተቃወማቸውም። ሁሉንም ማጥፋት ይችላል ነበር። እርሱ ግን እኛን በጣም ከመውደዱ የተነሣ አካላዊ ጉዳትንና ስድብን ሁሉ ታገሠ።

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ኢየሱስ እነዚያ ያሠቃዩት የነበሩትን ሰዎች አለማጥፋቱ ስለ ኢየሱስ ፍቅር ምን ያመለክተናል? ለ) ያለ ትክክለኛ ፍርድ መከራን ስንቀበል ምን ማድረግ እንዳለብን ከዚህ ክፍል የምንረዳው ምንድነው? (1ኛ ጴጥ. 2:12-15፤ 18:-24 ተመልከት)።

እንደገና ጴላጦስ ወደ ሕዝቡ ወጣ። በኢየሱስ ላይ ምንም በደል እንዳላገኘበትና ንጹሕ ሰው እንደሆነ ለሁለተኛ ጊዜ ነገራቸው። ከዚያ በኋላም የተገረፈውንና ብዙ ደም ይፈስሰው የነበረውን ኢየሱስን ወደ ሕዝቡ ፊት አመጣው። ኢየሱስ ቀይ ልብስ ለብሶአል። በራሱም ላይ የእሾህ አክሊል ደፍቶአል። በእንደዚያ ዓይነት ሁኔታ የተጎዳውን ኢየሱስን ወደ ሕዝቡ ያቀረበው እንዲራራለት ነበር። ምናልባትም የሚገባውን ያህል እንደተቀጣና ከዚያ በኋላ ግን መፈታት እንዳለበት ለሕዝቡ ለማሳየት ሊሆን ይችላል። ይህም ደግሞ ኢየሱስ በእርግጥ ንጉሥ አለመሆኑን ሊያስገነዝባቸው ይችላል ሲል አሰበ። ጴላጦስ ስለ ኢየሱስ ሲናገር «እነሆ ሰውየው» ማለቱ ምን ማለቱ እንደሆነ እርግጠኛ አይደለንም። ምናልባትም «ይህን ምስኪን ሰው ተመልከቱት» ማለቱ ሊሆን ይችላል። ምናልባትም በኢየሱስ ማፌዙ ሊሆን ይችላል። ከዚህ ሁሉ ይበልጥ ግን ዮሐንስ ይህንን ዐረፍተ ነገር ሲያሰፍር ራሱን የቻለ ምክንያት ሳይኖረው አይቀርም። ኢየሱስ ብዙ ጊዜ ራሱን «የሰው ልጅ» በማለት ይጠራ ነበር። ጴላጦስም ሳያውቀው «ሰውየው» በማለት በዚህ ስሙ ጠርቶታል። ኢየሱስ ሰው ነበር። ፍጹም የአዳም ልጅ ይሁን እንጂ ከማንኛውም ኃጢአት ንጹሕ ነበር። ሥጋ ለብሶ የመጣ አምላክ በመሆኑ በሰዎች ብዙ መከራ ተቀበለ።

ሕዝቡ ለኢየሱስ እንዲራራለት ጴላጦስ ያደረገው ሙከራ ውጤት አላሳገኘም። የአይሁድ የሃይማኖት መሪዎች ኢየሱስን ሲያዩ ጴላጦስ እንዲሰቅለው መጮኹ ጀመሩ። በዚህ ጊዜ ኢየሱስ እንዲሰቀል የፈለጉት ሕዝቡ ወይም ጴላጦስ እንዳልነበሩ ዮሐንስ ግልጽ አድርጎልናል። ኢየሱስ ተሰቅሎ እንዲሞት የፈረዱት የአይሁድ ሸንጎ አባላት የነበሩት ካህናት ነበሩ። ሕዝቡ ያስተጋቡትም ይህንኑ ውሳኔ ነበር።

በዚህ ጊዜ የኢሳጦስ ትዕግሥት እያለቀ ነበር። ኢየሱስን ወስደው እንዲሰቅሉት እያፈዘ ነገራቸው። ይሁን እንጂ አይሁዳውያን ሰው የመስቀል መብት እንደሌላቸው ያውቃል። ለሦስተኛ ጊዜ በኢየሱስ ላይ ምንም በደል እንዳላገኘበት ተናገረ። መፈታት እንጂ እነርሱ እንደፈለጉት መስቀል እንደሌለበት ሊያስገነዝባቸው ሞክረ።

ይሁን እንጂ ይህ የኢሳጦስ ንግግር ኢየሱስ እንዲሰቀል አይሁድ የነበራቸውን ፍላጎት ይበልጥ አጠነከረው። ኢየሱስ እንዲገደል የፈለገበት ምክንያት ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በማለት እግዚአብሔርን ሰድቦአል በማለት ነበር። ኢየሱስ ሕግ ሳይሆን የአይሁዳውያን የተላለፈው የሮማውያንን ሕግ ነበር። የአይሁዳውያን ሕግ በደለኛ ሰው በድንጋይ ተደብድቦ እንዲሞት ነበር የሚያዝዘው። አይሁዳውያን ኢየሱስን ከእነርሱ ስፍራ ሆኖ እንዲመለከተው ኢሳጦስን አስገደዱት። ኢሳጦስ ኢየሱስን ለማስፈታት ያቀረበው ሙከራ እንደገና ያለ ውጤት ቀረ። አሁን ግን አይሁድ ኢየሱስን ለምን እንዲገድል እንደፈለጉ ግልጽ ሆነ። ኢየሱስ እንዲገደል የፈለጉት አምላክና የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በማለቱ ነበር።

2. ኢሳጦስ ለሁለተኛ ጊዜ ከኢየሱስ ጋር ያደረገው ቃለ ምልልስ (ዮሐ. 19:8-12)

አይሁድ ኢየሱስን የከሰሱት የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በማለቱ እንደነበር ሲሰማ ኢሳጦስ ደነገጠ። ኢሳጦስ ኢየሱስ ለፍርድ ቀርቦ በነበረበት ጊዜ የነበረውን እርጋታ ተመልክቶ በጣም ተደነቀ። ንጹሕ መሆኑን ኢሳጦስ ያውቃል። አሁን ግን ፈራ። ኢሳጦስ ሮማዊ እንደመሆኑ መጠን ብዙ አምላክ መኖራቸውን ተቀብሎ ነው ያደገው። አንዳንድ ጊዜ አምላክ በሰው ተመስሎ ወደዚህ ምድር እንደሚመጣ እያመነ ነው ያደገው። እንግዲህ በዚህ ሁኔታ ኢየሱስ አምላክ ከሆነ እርሱን ብቸኛለው አማልክት ያጠፋኛል ብሎ አሰበ። ምናልባትም ባየቸው ሕልም መሠረት ኢየሱስ ላይ ምንም ጉዳት እንዳይደርስበት የኢሳጦስ ሚስት መልእክት የላካችለትም በዚህ ጊዜ ሊሆን ይችላል (ማቴ. 27:19)።

በይበልጥ እንዲጠይቀው ኢሳጦስ ኢየሱስን በቤተ መንግሥቱ ውስጥ ኔወዳለው አደባባይ አስገባው። ከየት እንደመጣ ኢየሱስን ጠየቀው። አምላክ መሆኑን ወይም ደግሞ የመጣው ከሰማይ መሆኑን ማወቅ ፈለገ። ኢየሱስ ግን ምንም አልመለሰለትም። ከዚያ አስቀድሞ የቄሣርን መንግሥት ሥጋት ላይ የሚጥል አለመሆኑን ተናግሮ ነበር። የምርመራው ዋና ዓላማ ያተኮረው

በዚህ ላይ እንጂ አምላክ በመሆኑ ወይም ባለመሆኑ ላይ አይደለም። ምናልባትም በትውልዱ ከአሕዛብ ወገን ለሆነ ጲላሞስ ብሉይ ኪዳን «የእግዚአብሔር ልጅ» ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ ለማስረዳት ችግር ሳይሆንበት አልቀረም፤ ስለዚህም ኢየሱስ ምንም መልስ ሳይሰጥ ዝም አለ (ማቴ. 26:63፤ 27:14)።

የኢየሱስ ዝምታ ጲላሞስን አስቆጣው። ጲላሞስ በኃይሉና በሥልጣኑ ትልቅ ትዕቢት ነበረው። በኢየሱስ ሕይወት ላይ ሙሉ ሥልጣን እንዳለው አሰበ። ኢየሱስን ነፃ ማውጣት ወይም መግደል በእርሱ እጅ እንደሆነ ጲላሞስ ተናገረ። በመስቀል ላይ እንዲሞት የሚፈርዱበት አይሁዳውያን ሳይሆኑ እርሱ እንደሆነ ነገረው። ከዚህ ለኢየሱስ ሞት ተጠያቂዎቹ አይሁዳውያን ብቻቸውን እንዳልሆኑ መመልከት ይቻላል። ምንም እንኳን ጲላሞስ ኢየሱስ በደለኛ አለመሆኑን ቢረዳም፤ በኢየሱስ ላይ የሞት ፍርድ እንዲፈርድበት ቢጫኑትም በመጨረሻው ኢየሱስ ተሰቅሎ እንዲሞት ውሳኔ ያስተላለፈው ግን ጲላሞስ ነበር።

ኢየሱስ ለጲላሞስ የሰጠው መልስ በጣም ግልጽና ጥርት ያለ ነበር። ኢየሱስ ጲላሞስን አልፈራውም። ጲላሞስ የነበረው ሥልጣን ሁሉ በእግዚአብሔር አብ ቁጥጥር ሥር እንደ ነበር እርግጠኛ ነበር። ኢየሱስ በጲላሞስ ፊት ለፍርድ የቀረበው በእግዚአብሔር ዕቅድ መሠረት ነበር። የሥልጣኑ ትልቅነት የቱንም ያህል ቢሆን ማንም ሰው የሁኔታዎች ሁሉ ተቆጣጣሪ አይደለም። ሁኔታዎችን የሚቆጣጠርው እግዚአብሔር በመሆኑ የእርሱ ፈቃድ ይፈጸማል (ኢሳ. 40:21-24)።

6ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የምድርን መሪዎች ሁሉ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ራሱ ስለ መሆኑ ይህ ክፍል ምን ያስተምረናል? ለ) ስደትና መከራ ሲደርስባቸው ይህ እውነት ክርስቲያኖችን የሚያጽናናው እንዴት ነው?

ምንም እንኳን በደለኛ ቢሆንም ከእነርሱ የሚበልጥ ኃጢአት ያለበት ሰው እንዳለ ኢየሱስ ለጲላሞስ ነገረው። ይህም ሰው ኢየሱስን ለጲላሞስ አሳልፎ የሰጠው ሰው ነው። ይህ ማንን የሚመለከት ይሆን? ይሁዳን ይሆን? ይህ ደግሞ ሊሆን የማይችል ነው። ይሁዳ ኢየሱስን ለአይሁዳውያን አሳልፎ ሰጠ እንጂ ለጲላሞስ አሳልፎ አልሰጠም። ይሁዳ መሣሪያ እንጂ ዋነኛ የድርጊቱ አቀነባባሪ አልነበረም። ይህ አባባል የሚመለከተው በጊዜው ሊቀ ካህን የነበረውን ቀያፋን ነው። የአይሁድ ሸንጎ አለቃ እንደ መሆኑ

መጠን የኢየሱስን ሞት ከሚፈልጉት ሰዎች ዋናዎቹ ነበር። ኢየሱስ እንዲሰቀል ለኢላጦስ አሳልፎ የሰጠው እርሱ ነበር። ስለዚህም ከኢላጦስ ይልቅ በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ ነው።

ለምንድን ነው ቀያፋ በእግዚአብሔር ፊት ይበልጥ ተጠያቂ የሚሆነው? ቀያፋ በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ የሚሆንበት ምክንያት ዋነኛው ብሉይ ኪዳንን በማወቁና ንጹሕ ሰውን ለሞት አሳልፎ መስጠቱ በእግዚአብሔር ፊት ትክክል አለመሆኑን በመረዳቱ ነው። አይሁዳውያን ኢየሱስ ካደረጋቸው ተአምራትና ክቃሉ የተነሣ ልዩ እንደሆነ ያውቃሉ። በሌላ በኩል ደግሞ እነርሱን የሚወክለው ቀያፋ ነበር። ቀያፋ የሚያደርገውን ክፉ ሥራ ሁሉ ያደርግ የነበረው ትክክል አለመሆኑን እያወቀ ነበር።

ገኛ ጥያቄ፡- ሆን ተብሎ ስለሚደረግ በደልና ባለማወቅ ስለሚደረግ በደል ይህ ምን ያስተምረናል?

3. ኢላጦስ ኢየሱስን ሊፈታው ፈለገ (ዮሐ. 19:12)

ኢየሱስ በሰጠው መልስ ኢላጦስ በጣም ተደነቀ። ኢየሱስ ተራ ሰው ወይም ወንጀለኛ አለመሆኑን ተረዳ። በሮማ መንግሥት ላይ ዓመፅ አለማስነሣቱንም ተረዳ። ስለዚህም ኢላጦስ እንደገና ኢየሱስን ሊፈታው ፈለገ። ዮሐንስ ግን ኢየሱስን ለመፍታት ኢላጦስ ስላደረገው ተጨማሪ ሙከራ አልፃፈልንም። ይሁን እንጂ ኢየሱስን የመፍታት ፍላጎት እንደነበረው ገልጾልናል።

ኢላጦስ ከአይሁድ ጋር ለመነጋገር ወደ አደባባዩ ወጣ። ኢየሱስን ስለመፍታት ሲናገራቸው «እንግዲያውስ የቄሣር ወዳጅ አይደለህም» በማለት መለሱለት። የቄሣር ወዳጅ መሆን ማለት የሮም መንግሥት ደጋፊ መሆን ማለት ነበር። አይሁዳውያን ከሁለቱ መካከል አንዱን እንዲመርጥ ለኢላጦስ ምርጫ አቀረቡለት። ኢየሱስን ከፈታው የሮም መንግሥት ወይም የቄሣር አገልጋይ አይደለም ማለት ነው። በኢየሱስ ላይ የሞት ፍርድ ከፈረደ ደግሞ የቄሣር ወዳጅ መሆኑ ነው። የታሪክ ምሁራን እንደሚነግሩን ኢላጦስ ከዚህ በፊት ባደረገው ጥፋት ከሮም ንጉሠ ነገሥት ጋር አለመግባባት ነበረው። ከጥቂት ዓመታት በኋላ አይሁድ ኢላጦስን ከሰሱት። ከሦርያ የነበረው የሮም ሠራዊት አዛዥ በኢላጦስ ፈንታ ሌላ ሰው እንዲተካ አደረገ። ስለዚህም ኢላጦስ ሥጋት አደረበት። የቄሣር ወዳጅ አይደለም ተብሎ ከተከሰሰ ለፍርድ ይቀርባል። ከዚያም በኋላ በሮም ንጉሠ ነገሥት ፊት

ተፈርዶበት ይገደላል። በኢየሱስ ላይ እንዳይፈርድ ደግሞ ምንም በደል አላገኝበትም። ስለዚህም በሮም ንጉሥ ፊት በደለኛ ላለመሆን በግል ጉዳይ ምክንያት እንዲሰቀል አደረገ።

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለጥቅማቸው ሲሉ ባለሥልጣኖች ፍርድን የሚያጣምሙባቸው የተለያዩ ምክንያቶች ምንድን ናቸው? ለ) አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ተመሳሳይ በደል የሚፈጽሙትስ እንዴት ነው?

«ንጉሥ ነኝ» የሚል ሁሉ የቋሣር ተቃዋሚ እንደሆነ አይሁዳውያን ያስባሉ። ምንም እንኳን ኢየሱስ የምድራዊ መንግሥት ንጉሥ እንዳይደለ ቢናገርም አይሁድ ግን ማንኛውም ንጉሥ የቋሣር ተቃዋሚ እንደሆነ አጠንክረው ተናገሩ። በአንድ በኩል ስንመለከትም ይህ ስሕተት ነው። ለኢየሱስ መንፈሳዊ ንጉሥነት ከብር ብንሰጥም ለምድራውያን ነገሥታት መገዛት ይቻላል። ኢየሱስ ለቋሣር መንግሥት የሚያሰጋ ሰው አልነበረም። በሌላ በኩል ደግሞ የኢየሱስን መንፈሳዊ ንጉሥነት የተቀበለ ሰው ሙሉ በሙሉ በማንም ሥልጣን ቁጥጥር ሥር ሊሆን አይችልም። በክርስቲያን ላይ ሙሉ በሙሉ ሥልጣን ያለው ኢየሱስ ብቻ ነው። ክርስቲያኖች ከምድራዊ ንጉሥ ይልቅ ቅድሚያ የሚሰጡት ለሰማያዊ ንጉሥ ለኢየሱስ ነው። ስለዚህም ማንም ምድራዊ ንጉሥ ከሰማያዊው ንጉሥ ተቃራኒ የሆነውን ነገር ካደረገ በክርስቲያኖች ላይ ሙሉ ሥልጣን ሊኖረው አይችልም። በዚህ ጊዜ ምድራዊ ንጉሥ በኢየሱስ ተከታዮች ላይ ስደት ያስነሣባቸዋል።

9ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ብዙ ዓለማዊ ባለሥልጣኖች ሕዝባቸውን ሙሉ በሙሉ መቆጣጠር የሚፈልጉት ለምንድን ነው? ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በዚህ መልክ ክርስቲያኖችን መቆጣጠር ይገባቸዋል? መልስህን አብራራ።

4. ጲላጦስ ኢየሱስ እንዲሰቀል ፈረደ (19:13-36)

አይሁድ ኢየሱስን ከፈታኸው የቋሣር ወዳጅ አይደለም ስላሉት ጲላጦስ አሳቡን ለወጣ። ኢየሱስ እንዲሰቀል ተስማማ። ስለዚህም ኢየሱስን ከቤተ መንግሥቱ አስወጣው። በሕዝቡ ሁሉ ፊት በጊዜያዊ የፍርድ ወንበር ላይ ተቀመጠ። ዮሐንስ ወንበሩ የነበረበትን ትክክለኛውን ስፍራ ያመለክተናል። ምናልባትም ያኔ እርሱ እዚያው ሳይኖር አልቀረም። ስፍራው በአረማይክ ቋንቋ ገበታ ይባላል። ዮሐንስ ፍርድ ስለተሰጠበት ሰዓትም ይነግረናል ከቀኑ

ስድስት ሰዓት ነበር። ኢየሱስ ለስድስት ሰዓት ያህል በኢሳጦስ ፊት ቆሞ ነበር። ጊዜው ለፋሲካ ሳምንት የሚዘጋጁበት ቀን ነበር። ይህም ፋሲካ ከመከበሩ በፊት ያለው ዓርብ ነበር። ዓርብ ለአይሁድ የሰንበት ዋዜማ በመሆኑ ለዕለቱ የሚዘጋጁበት ቀን ነበር።

በፍርድ ዙፋን ላይ ተቀምጦ ኢሳጦስ «እነሆ ንጉሣችሁ» በማለት ተናገረ። ኢሳጦስ የተናገረው በማፌዝ ነበር። ኢየሱስ የፖለቲካ ንጉሥ አለመሆኑ ለእርሱ ግልጽ ነበር። ምናልባትም ይህን ያለው አይሁድ በኢየሱስ ላይ ያላቸውን ክስ እንዲያነሡ የመጨረሻ ሙከራ ለማድረግ ሊሆን ይችላል። ምናልባትም ኢየሱስ የተከሰሰበትን ምክንያት እያነበበ ሊሆን ይችላል። ኢየሱስ በባለሥልጣን ወንበር ፊት ለፍርድ የቀረበው ንጉሥ ነኝ በማለቱ ነበር። ዮሐንስ ኢየሱስ የአይሁድ ንጉሥ መሆኑን እንድንገነዘብ ይፈልጋል። ለዘመናት ሲጠበቅ የነበረ መሢሕ ነው። ስለዚህም ኢሳጦስ የተናገረው እውነት ነው። ኢየሱስ ንጉሣቸው እንዲሰቀል በእርግጥ ፍላጎታቸው መሆኑን እንደገና ጠየቃቸው።

ይህ ኢሳጦስ ለሕዝቡ ያቀረበው የመጨረሻ ጥያቄ ሲሆን የሃይማኖት መሪዎች «ከቋሣር ሌላ ንጉሥ የለንም» በማለት መለሱለት። ይህ አባባል ከአይሁድ አንደበት በጣም ያልተለመደ ነበር። በመጀመሪያ ደረጃ አይሁዳውያን በየጊዜው በርማውያን ላይ ሲያምፁ ነበር። አሁን ግን ለቋሣር ታማኝ እንደሆኑ ሲናገሩ እንሰማለን። ይህ ግን ውሸት ነው። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ፣ አይሁድ ንጉሣቸው እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን ሲናገሩ ነው የኖሩት። በብሉይ ኪዳንም እግዚአብሔር ብቻ ንጉሣቸው እንደሆነ ሲናገሩ እንመለከታለን (መሳፍንት 8:23፤ 1ኛ ሳሙ. 8:7 ተመልከት)። በእስራኤል የተነሡት ነገሥታት በሙሉ በታላቁ በእግዚአብሔር ሥር ሆነው ነበር ሕዝቡን ሲመሩ የኖሩት። ምንም እንኳን የሃይማኖት መሪዎቹ ራሳቸውን መንፈሳዊ አድርገው ቢያቀርቡም ለእግዚአብሔር ታማኝ አልሆኑም። የሃይማኖት መሪዎቹ ራሳቸውን በሰማያዊ ንጉሣቸው በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር አላደረጉም። ከቋሣር በቀር ንጉሥ የለንም በማለታቸው የእግዚአብሔርን ንጉሥነት ተቃወሙ።

10ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔርን ሥልጣን ለሚቀበል ሰው እንዲዚህ መናገር ኃጢአት የሆነበት ምክንያት ምንድነው? ለ) ምንም እንኳን ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ነን ቢሉም በድርጊታቸው የኢየሱስን ንጉሥነት የሚከዱት በእንዴት ዓይነት መንገድ ነው? ግለጽ።

ኢየሱስን ለማስፈታት ጴጣሞስ የተለያዩ መከራዎችን ቢያደርግም አልተሰካለትም። ስለዚህም አይሁድን ለማስደሰት ሲል ኢየሱስ ተሰቅሎ እንዲሞት ፈረደ። ምንም እንኳን በትእዛዙ መሠረት የሮም ወታደሮች ኢየሱስን ቢሰቅሉትም ዮሐንስ የሚያመለክተን ግን ኢየሱስ ተሰቅሎ እንዲሞት አሳቡ የመነጨው ከአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች እንደሆነ ነው። ስለዚህም ጴጣሞስ ኢየሱስን እንዲሰቅሉት አሳልፎ ሰጣቸው።

11ኛ ጥያቄ፡- ምንም እንኳን በደል ባይኖርበትም የአይሁድ መሪዎች ጴጣሞስ ኢየሱስን ለሞት አሳልፈው መስጠታቸው ስለ ሰዎች ባሕርይ ምን ያስተምረናል።

የኢየሱስ በመስቀል ላይ መሞት በዓለም ከታዩት የፍርድ መንደል ሁሉ የሚበልጥ ምሳሌ ነው። በደል የሌለበት የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ በሰዎች ተገደለ። ከተለያዩ ሰዎች ራስ ወዳድነት የተነሣ ሞት ተፈረደበት። የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች ኢየሱስ እንዲገደል የፈለጉት ከቅንዓት የተነሣ ነው። የኢየሱስ አገልግሎት ስለተከናወነለት ቅንዓት አደረባቸው። ኢየሱስ ለዘመናት ሲጠበቅ የነበረው መሢሕ መሆኑን የሚያደርጋቸውን ተአምራት ማረጋገጫነት አይተው ለማመን አልፈለጉም። ኢየሱስን ቢከተሉ ምድራዊ ሥልጣናቸው እንደሚነጠቅባቸው ያውቃሉ። ቅንዓት ለቁጣ፣ ቁጣ ደግሞ ፍርድን ለማጣመም አነሣሣቸው። ዮሐንስ እንደተናገረው ሁሉ «የእርሱ ወደ ሆነው መጣ፣ የገዛ ወገኖቹም አልተቀበሉትም» (ዮሐ. 1፡11)።

12ኛ ጥያቄ፡- ይህ በዘመናችን ሊፈጸም እንደሚችል ምሳሌዎችን ስጥ።

ጴጣሞስ ኢየሱስን የሰቀለበት ምክንያት ከአይሁዳውያን የተለየ ነበር። ከብሩ እንዳይነካበት ሌሎችንም በመፍራቱ ፍርድ አጣምሞአል። እርሱን በጣም ያሳሰበው «ሌሎች ምን ይሉኛል» የሚለው እንጂ ትክክለኛውን ማድረግ አልነበረም። አንዳንድ ጊዜ እኛ ከርስቲያኖችም ብንሆን የሌሎችን ወይም የመንግሥታትን ተቃውሞ በመፍራት እውነትን ለመናገር ዝም እንላለን። ጴጣሞስ ፍትሕን ከማስከበር ይልቅ ለራሱ ክብር ነበር ያለበው።

13ኛ ጥያቄ፡- ዛሬ ይህ ሊሆን የሚችልበትን ሁኔታ ምሳሌዎችን ስጥ።

የሰው ትልቅነቱ የሚለካው ምንም እንኳን ችግር ውስጥ ቢሆንም ለሌሎች በማሰቡ ነው። ችግሩ ሲገጥመን ስለ ራሳችን ብቻ እናስባለን። ኢየሱስ እጅግ ከፍተኛ ሥቃይ ውስጥ ቢሆንም ስለ ሌሎች ያስብ ነበር። እግዚአብሔር ይቅር እንዲላቸው ለሕዝቡ ጸለየላቸው። አብሮት ተሰቅሎ ለነበረው ወንበዴ ስላሰበለትም ከእርሱ ጋር በገነት እንደሚሆን ነገረው። በሥጋ ለወለደችው እናቱ ስላሰበላትም ለዮሐንስ አደራ ሰጠው። እስከ ፍጻሜው ድረስ ኢየሱስ መልካም አረኛ ነበር (ዮሐ. 10:11)። እስከሚሞት ሰዓት ድረስ የእርሱ ለሆኑት አሰበላቸው። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከራሳቸው ይልቅ ለምእመናን ቅድሚያ እንዲሰጡ ኢየሱስ ምሳሌ ሊሆንን ይችላል።

14ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከምእመኑ ይልቅ ስለ ራሳቸው ችግር ብቻ እንደሚያስቡ አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ። ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከራሳቸው ችግር ይልቅ ለሌሎች ችግር ለማሰብ ቅድሚያ ስለሚሰጡበት ሁኔታ አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ።

15ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 19:17-30ን አንብብ። ሀ) ኢየሱስ እንዲሰቀል ወዴት ወሰዱት? ለ) ከእርሱ ጋር አብሮ የተሰቀለው ማነው? ሐ) ኢየሱስን አስመልክቶ ጴጥሎስ ምን ዓይነት ማስታወቂያ ጻፈ? መ) በስንት ቋንቋዎች ነበር የተጻፈው? ሠ) የሃይማኖት መሪዎችስ ይህን እንዴት ተመለከቱት? ረ) ወታደሮቹ ያደረጉት የትኛውን ትንቢት የሚፈጽም ድርጊት ነው? ሰ) ኢየሱስ ለእናቱ ምን አደረገላት? ሸ) ኢየሱስ ከመሞቱ በፊት የተናገራቸው ሁለት ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጴጥሎስ ኢየሱስ እንዲሰቀል ከፈረደ በኋላ የስቅላቱ ሥርዓት ይከናወን ጀመር። ስለዚህም ስቅላቱን ለሚፈጽሙበት የሮም ወታደሮች አሳልፈው ሰጡት። የሚሰቀል ሰው መስቀሉን እንዲሸከም የሮማውያን ደንብ ነበር። ሮማውያን የተለያዩ ዓይነት የመስቀል ቅርጽ ስለነበራቸው ኢየሱስ የተሰቀለበት መስቀል ምን ዓይነት ቅርጽ እንደነበረው እርግጠኞች አይደለንም። አንዳንዶቹ የ T፣ አንዳንዶቹ የX፣ አንዳንዶቹ የY፣ አንዳንዶቹ የI፣ ዓይነት ቅርጽ ነበራቸው ይላሉ። እኛ መስቀልን የምንረዳው ግን «+» ዓይነት ቅርጽ እንዳለው ነው። ዮሐንስ የሚነግረን ግን ኢየሱስ መስቀሉን ተሸከሞ ወደሚሰቀልበት ስፍራ መሄዱን ብቻ ነው። ኢየሱስ በጣም ከመድከሙ የተነሣ መስቀሉን መሸከም ባለመቻሉ ስምዖን

የሚሉትን ሰው አስገድደው እንዳሸከሙት ከሌሎች ወንጌሎች እንመለከታለን (ማቴ. 27:32)። ዓቅመ ደካማ የሆነው ከፋኛ በመገረፉ ነበር። ኢየሱስን ለመስቀል የተመረጠው ስፍራ ከኢየሩሳሌም ከተማ ውጪ የሚገኝ ጎልጎታ የሚባል ቦታ ነበር። ጎልጎታ ማለት በአረማይክ ቋንቋ የራስ ቅል ማለት ነው። ምንም እንኳን የሐንስ ትክክለኛውን ስፍራ ቢያውቅም እኛ ግን ትክክለኛውን ስፍራም ሆነ ለምን የራስ ቅል ተብሎ እንደተጠራ የምናውቀው ነገር የለንም። ኢየሱስ ስለተሰቀለበት ትክክለኛ ስፍራ አርኪዎሎጂስቶች (የታሪክ ቅርስ ቁፋሮ ጥናት አዋቂዎች) የተለያዩ ግምት አላቸው። ስቅላቱ የተፈጸመው እኛ እንደምንገምተው ኮረብታማ ስፍራ ላይ ለመሆኑም ምንም ማስረጃ የለንም።

16ኛ ጥያቄ፡- ስለ መስቀል ወይም ስቅላት ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ተመልከትና ገለጻ ስጥ።

የሐንስ ስለ ስቅላቱ ስፋ ያለ ማብራሪያ አይሰጠንም። መስቀል ላይ መሞት እጅግ አስከፊ አሟሟት ነው። ሰዎችን መስቀል ላይ አሠቃይቶ መግደልን የጀመሩት የሜዶንና ፋርስ ሕዝቦች ሲሆኑ በኋላም ደግሞ ግሪኮች ተቀብለውታል። (356-323 ዓ.ክ.ል.በ.) ሮማውያን ደግሞ በመስቀል መሞት እጅግ አስከፊ በመሆኑ ባሪያዎች ብቻ በእንደዚህ ዓይነት አሟሟት እንዲቀጡ ሕግ አወጡ። ከዚያ በኋላ ደግሞ ሮማዊ ያልሆነ ዜጋ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ እንዲሞት አደረጉ። በዚህ ሁኔታ የሚገደሉት ግን በጣም አደገኛ ወንበዴዎች ወይም ደግሞ በሮም መንግሥት ላይ የሚያምፁ ሰዎች ናቸው። በሮም ላይ የሚያምፁ ለሌሎች መቀጣጫ እንዲሆን ስለሚፈልግ ቅጣቱ የሚፈጸመው በሕዝብ ፊት ነው። አብዛኛውን ጊዜ ወንጀለኛው እዚያው የሚሰቀልበት ስፍራ ይገረፋል። መስቀሉንም እንዲሸከም ይደረጋል። ወደሚሰቀልበት ስፍራ ሲሄዱ ወንጀሉን የሚገልጽ ጽሑፍ አንገቱ ላይ ይደረጋል። ወይም ደግሞ ሌላ ሰው ይህን ጽሑፍ ይዞ ፊት ለፊት እንዲሄድ ይደረጋል። ይህም ጽሑፍ ሁሉም ለመመልከት በሚችሉበት ሁኔታ መስቀሉ ላይ ይደረጋል። አንዳንድ ጊዜ ወንጀለኛው መስቀሉ ላይ ታስሮ እንዲሠቃይ ሲደረግ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በምስማር ይቸነከራል። ምስማሩ የሚቸነከረው በወንጀለኛው መዳፍ ላይ ሳይሆን በአንጓዎቹ ላይ ነው። ምክንያቱም የእጁ መዳፎች ለስላሳ በመሆናቸው ምስማሮቹ ሲያርፉባቸው ሊበታተኑ ይችላሉ። ከዚያ በኋላ ወንጀለኛው የተሰቀለበት መስቀል ይተከላል። ወንጀለኛው ብዙ እስኪሠቃይ ድረስ ነፍሱ እንዳትወጣ ከተፈለገ ደግሞ

የተሰቀለው ሰው እንዲቀመጥበት መቀመጫ ዓይነት ነገር መስቀሉ ላይ ይሠራል። ወይም ደግሞ ሚዛኑን እንዲጠብቅ እግሮቹም ይቸነከራሉ። በጣም ሥቃይ የበዛበት አሟሟት ነው። ወንጀለኛው የሚሞተው ምስግር በእጆቹና በእግሮቹ ስለተቸነከሩበት ሳይሆን ከጥቂት ቀናት ሥቃይ በኋላ ልቡ ወደ ሰውነቱ ከፍሎች ደም ለማሰራጨት ባለመቻሉ ወይም ደግሞ ለመተንፈስ ባለመቻሉ ነው። ወንጀለኛው ቶሎ እንዲሞት ከተፈለገ ደግሞ ከጉልበት በታች ያለው ቅልጥም ይሰበራል። እንደዚህ ከተደረገ እንደ መርገጫ ባለው ነገር ማረፍ ወይም በቅልጥሞቹ አማካይነት ሚዛኑን መጠበቅ አይቻልም ማለት ነው። ለመተንፈስ ባለመቻሉም ቶሎ ነፍሱ ትወጣለች። አብዛኛውን ጊዜ በመስቀል ላይ የሚሰቀለው ሰው ሬሳ ዘመድ መጥቶ ወስዶ ካልቀረበው በቀር እዚያው እንዲበሰብስ ይደረጋል።

በኢየሱስ ላይ የተፈጸመው ቅጣት አብዛኛው በሮማውያን ባህል መሠረት እንደ ነበር መመልከት ይቻላል። ተገረፈ! መስቀሉንም እንዲሸከም ተደረገ። በደሉን የሚገልጽ ጽሑፍም በመስቀሉ ላይ ተደረገ። ለእኔና ለእናንተ ሲል ኢየሱስ በመስቀል ላይ የደረሰበት ሥቃይ በቃል ልንገልጸው ከምንችለው በላይ ነው። ይሁን እንጂ ዮሐንስም ሆነ ሌሎች ወንጌላውያን ስለ ሥቃይ አስከፊነቱ ሰፊ ያለ ማብራሪያ አይሰጡንም። ይበልጥ ግልጽ ሊያደርጉልን የሚሞከሩት ኢየሱስ የሞተው ለእኛ ኃጢአት መሆኑን ነው። ኢየሱስ የተሰቀለው ከሁለት ወንጀለኞች ጋር ነበር። አንደኛው በስተቀኝ ሲሰቀል ሌላኛው ደግሞ በስተግራው እንደተሰቀሉ ዮሐንስ ያመለከተናል። እነዚህ ወንጀለኞች ለምን ከኢየሱስ ጋር እንደተሰቀሉ የምናውቀው የለንም። ምናልባትም ኢየሱስ የተሰቀለው አብረውት እንደተሰቀሉት ሁሉ ወንጀለኛ ስለነበር እንጂ በፍትሕ መዛባት እንዳልነበረ በሕዝቡ አእምሮ ውስጥ ለማስቀመጥ ሊሆን ይችላል።

ኢሳጦስ እንደተናገረው ከሆነ የኢየሱስ ወንጀል የአይሁድ ንጉሥ ነኝ ማለቱ ነበር። ምንም እንኳን ኢየሱስን ሰዎች ሁሉ ንቀውት በመስቀል ላይ ቢሞትም ዮሐንስ ግን ኢየሱስ ንጉሥ መሆኑን⁵ ጽጥብቆ ያመለክታል። የኢየሱስ ወንጀል ምን እንደሆነ ሰዎች ሁሉ እንዲያውቁ ኢሳጦስ በግሪክ፣ በላቲንና በአረማይክ ቋንቋዎች አጻፈ። ላቲን የሮማውያን መንግሥታዊ ቋንቋ፣ ግሪክኛ ደግሞ በሮም ግዛት ውስጥ የነበሩ ሰዎች የሚግባቡበት የጋር ቋንቋ ሲሆን፣ አረማይክ ደግሞ የጳለስጢናውያን የጋራ መግባቢያ ቋንቋ

ነበር። የኢየሱስ ወንጀል በሦስቱ ቋንቋዎች እንዲጻፍ ያስፈለገው ኢየሱስ የሞተው ለአይሁዳውያን ብቻ ሳይሆን ለመላው ዓለም እንደሆነ ለማመልከት ሲል ነው የሐንስ የዘገበው ብለው አንዳንድ ምሁራን ያስባሉ። የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች ግን ይህን ጽሑፍ አልወደዱትም። ስለዚህም ወደ ጲላሞስ ሄደው የኢየሱስ ወንጀል «እርሱ ራሱ የአይሁድ ንጉሥ ነኝ» በማለት መናገሩ እንደ ሆነ እንዲጻፍ ጠየቁት። የድፍረት አነጋገሩን አልወደዱለትም። ምናልባትም ይህን ያደረጉት ኢየሱስ መሢሕና የአይሁድ ንጉሥ መሆኑን ልባቸው ስለሚያውቀው ያንን ለመሸፋፈን ሊሆን ይችላል። ስለዚህም ኢየሱስ «ንጉሥ ነኝ» እያለ የሚናገር አእምሮው ጤነኛ ያልሆነ ሰው እንደ ሆነ ለሕዝቡ ለማሳየት ሞከሩ። ጲላሞስ ግን የተጻፈውን መለወጥ አልፈለገም። ይህን ያደረገው ምናልባት ከእነርሱ ጋር መጨቃጨቁ ስለሰለቸው የእነርሱን ፍላጎት ማሟላት ባለመፈለጉ ይሆናል። ይሁን እንጂ ይህ ኢየሱስ በእግዚአብሔር ፊትና በሚያምኑት ሁሉ ልብ የነገሥታት ንጉሥ መሆኑን ያሳያል። «ኢየሱስ የአይሁድ ንጉሥ» የሚለው ጽሑፍ እንዳልተለወጠ ሁሉ የኢየሱስ ንጉሥነትም አይለወጥም፤ አይሻርምም።

17ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ የነገሥታት ንጉሥ መሆኑን እንዲያምኑ ከርስቲያኖች የሚያሳዩት እንዴት ነው?

በሮም ባህል መሠረት ወታደሮች የተሰቀለውን ሰው ልብስ ይከፋፈላሉ። ይህም ለአገልግሎታቸው ከፍተኛ መሆኑ ነው። ስለዚህም ኢየሱስን የሰቀሉ ወታደሮች ልብሶቹን ለአራት ተከፋፈሉዋቸው። ይሁን እንጂ ከልብሶቹ አንዱ በጣም ከፍተኛ ዋጋ ያለው ስለ ነበር ያንን ልብስ ቀድደው መከፋፈል አልፈለጉም። ይህ ልብስ ከላይ ከሚደርበው መጎናጸፊያ በታች የሚለብሰው ልብስ ነበር። በአንዳንድ የኢትዮጵያ ክፍሎች ያሉ እስላሞች የዚህ ዓይነት ልብስ ለብሰው ማየት የተለመደ ነው። ያለ ምንም ስፊት የተሠራ ልብስ ስለ ነበር ቀድደው መከፋፈል አልፈለጉም። ስለዚህም ማን መውሰድ እንዳለበት ዕጣ ተጣጣሉ። ይህም በመዝሙር 22:18 የተነገረው ትንቢት ፍጻሜ እንደሆነ የሐንስ ያመለክታል። በኢየሱስ የተደረገው ነገር ሁሉ (በልብሶቹ ዕጣ መጣጣልን ጨምሮ) እግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንደ ነበር የሐንስ ያመለክታል። የተነገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ እያንዳንዱ ሁኔታ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ናት።

18ኛ ጥያቄ፡- መዝሙር 22ን አንብብ። ይህ ክፍል ኢየሱስ

በመስቀል ላይ እንደሚሞት አስደናቂ ትንቢት የሚሆነው እንዴት ነው?

ኢየሱስ ከሕዝቡ ጋር ወይም ደግሞ አብረውት ከተሰቀሉት ወንበዶች ጋር ስላደረገው ውይይት የሐንስ ምንም የሚያመለክትን ነገር የለም። ሌላው ቀርቶ ኢየሱስ አብሮት ተሰቅሎ ለነበረው ወንበዴ «ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ» በማለት መናገሩን እንኳ አልጠቀሰም። ምናልባትም ይህ ታሪክ በሌሎች ወንጌሎች እንደተጠቀሰ ስለሚያውቀው ባልተጠቀሱ ጉዳዮች ላይ ለማተኮር ስለፈለገ ይሆናል። ምንም እንኳ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ቢሰቀልም በወዳጆቹ ፈጽሞ እንዳልተረሳ ያመለክታል። ኢየሱስ በተሰቀለበት ጊዜ ተከታዮቹ የነበሩ ሴቶች እዚያው ነበሩ። በመጀመሪያ፣ የኢየሱስ እናት ማርያምን ይጠቅሳል። ማርያም ኢየሱስን መውለድ ብቻ ሳይሆን ተሰቆሎ ሲሞት ተመልክታለች። የሐንስ ከዚህ በፊት እንዳደረገው «እናቱ» በማለት ጠራት እንጂ በስም ማርያም አላላትም (ዮሐ. 2:1)። ሁለተኛ፣ የኢየሱስ እናት የማርያም እጎትም እዚያው ነበረች። የቀለዮጳ ሚስት ማርያም የተባለችው ይህችው የማርያም እህት ለመሆን በግሪክኛው ቃል ምንም ግልጽ የሆነ ማስረጃ የለንም። ሁለት እጎትማማች በአንድ ስም ሊጠሩ አይችሉም። የኢየሱስ እናት እጎት ስም ማን እንደሆነ ግልጽ አይደለም። አንዳንድ ምሁራን የዘብዴዎስ ልጆች እናትና (ማቴ. 27:56) ሰሎሜ (ማር. 15:40) የተባላችው የማርያም እጎት እንደሆነች ያስባሉ። እንደዚህ ከሆነ ደግሞ ያዕቆብና የሐንስ የኢየሱስ አክስት ልጆች መሆናቸው ነው። ሦስተኛ፣ የቀለዮጳ ሚስት ማርያም እዚያው ነበረች። ስምዋ በአዲስ ኪዳን ሲጠቀስ አንድ ጊዜ ብቻ በመሆኑ ስለ እርሷ ብዙ የተገለጸ ነገር የለም። አራተኛ፣ ማርያም መግደላዊት ኢየሱስ በተሰቀለበት ሰፍራ ነበረች። ስለዚህችኛም ማርያም ብዙ የሚታወቅ ነገር የለም። አገርዋ በገሊላ ባሕር አቅራቢያ በሚገኝ መግደላ (መቅደላ) የሚባል ከተማ ነው። ኢየሱስ ሰባት አጋንንት እንዳወጣላትና እርሱንም ስታገለግል እንደነበር ተናግሮናል (ሉቃስ 8:2)። በትንሣኤው ቀን የኢየሱስን አካል ሽቱ ለመቀባት ከሄዱት ሴቶች እኚያኛ ማርያም መግደ

ላዊት ናት (ዮሐ. 20:1)።

19ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ በተሰቀለበት ጊዜ በስፍራው ስለነበሩ አራት ሴቶች የሐንስ ሲያመለክት ለምን በስፍራው ስለነበሩ ወንዶች

ምንም እንኳ አብዛኞቹ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ትተውት ቢሸሹም ጥቂቶቹ ግን በጌታቸውና በአዳኛቸው የሚደርሰውን ለማየት በተሰቀለበት ስፍራ ተገኝተዋል። የሚደርስበትን ባለማወቃቸው ልባቸው ከፋኛ በኃዘን ተነክቶአል። መጽሐፍ ቅዱስ የደቀ መዛሙርቱን ፍርሃት ከሴቶች ድፍረት ጋር በማነጻጸር አቅርቦታል። የኢየሱስን ሞት ለመመልከት መስቀሉን ተጠግተው የቆሙ እነርሱ ነበሩ። የኢየሱስን አካል ሽቱ ለመቀባት ወደ መቃብሩ ለመሄድ የመጀመሪያዎቹ እነርሱ ናቸው። ምንም እንኳ በሰዎች ፊት ቀላል መስሎ ቢታይም ኢየሱስ ለሴቶች አገልግሎት ያለውን ከፍተኛ ግምት መረዳት ይቻላል። ሴቶች በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ከፍተኛ ስፍርና የሥራ ድርሻ አላቸው።

ምንም እንኳ በከፍተኛ መከራ ውስጥ ቢሆንም ኢየሱስ ስለ እናቱ በማሰብ ላይ ነበር። በምድራዊ ሕይወቱ ማከተሚያ ላይ እንኳ የሚያስበው ስለ ራሱ ሳይሆን ስለ ሌሎች ነበር። ምናልባትም ገና ኢየሱስ ሕፃን በነበረበት ጊዜ የሴፍ ሳይሞት አይቀርም። ምክንያቱም ስሙ ሲጠቀስ አንመለከትም። ታላቁ ልጅ እንደ መሆኑ መጠን ኢየሱስ ስለ እናቱ ኃላፊነት ነበረበት። ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሆኖ እናቱንና «ይወደው የነበረውን ደቀ መዝሙር» አያቸው። ይህ ደቀ መዝሙር የሐንስ ሳይሆን እንዳልቀረ ተመልክተናል። «አንቺ ሴት እነሆ ልጅሽ» «እነኝት እናትህ» በማለት መናገሩ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሐንስ የኢየሱስን እናት ለመደገፍና ለመንከባከብ የተቀበለውን አደራ ያመለክታል። ኢየሱስ እናቱ ማርያም ከእርሷ ለተወለዱ ለእናቱ ልጆች አልነበረም አደራ ያላቸው። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እንክብካቤና ጥበቃ ሊያደርግላት የሐንስ የኢየሱስን እናት ወደ ቤቱ ወሰዳት።

20ኛ ጥያቄ፡- ስለ ኢየሱስ ርኅራኄ ከእነዚህ ቁጥሮች ምን እንመለከታለን?

ኢየሱስ የሚሞትበት ጊዜ እንደቀረበ አወቀ። ትንቢቶች ሁሉ እንዲፈጸሙ እግዚአብሔር ሥራውን እየሠራ እንደነበር በጥንቃቄ ይገልጽልናል። ኢየሱስ «ተጠማሁ» በማለት መጮኹ የብሉይ ኪዳን ትንቢት ፍጻሜ ነበር (መዝ. 69:21 ተመልከት)። ኮምጣዊ ወይን እንዲጠጣ በሂሶጵ አድርገው ወደ አፉ አቀረቡለት። ኢየሱስ ይህን ያደረገው «ተፈጸመ» ብሎ ለመናገር ኃይል እንዲያገኝ አፉን ለማርጠብ እንደሆነ አንዳንዶች ያስባሉ። ያቀረቡለትን ከቀመስ

በኋላ «ተፈጸመ» በማለት ጮኹ። ራሱንም ዘንበል አድርጎ ነፍሱን ሰጠ። የኢየሱስ ጩኸት የድል እንጂ የሽንፈት አይደለም። እግዚአብሔር አብ የሰጠውን ሥራ ፈጸመ። ተልእኮውንም አከናወነ። ስለዚህም አሁን ወደ እግዚአብሔር አብ መመለስ ይችላል። ዮሐንስ ነፍሱን በግዴታ ሳይሆን በፈቃደኝነት አሳልፎ እንደሰጠ ነው ሊያስገነዝብን የሚፈልገው። የሚሞትበት ጊዜ የእርሱ ጊዜ ነው። እርሱ ሳያውቀው አይደለም የሞተው። በመስቀል የሚሰቀሉ ሰዎች ለጥቂት ቀናት ከተሠቃዩ በኋላ ነበር የሚሞቱት። ኢየሱስ ግን በጥቂት ሰዓታት በመሞቱ በስፍራው የነበሩ ሰዎችን አስገረማቸው። ይህም ነፍሴን ልሰጥ ወይም ላድናት ሥልጣን አለኝ በማለት ኢየሱስ ለተናገረው ትንቢት ፍጻሜ ነው። ማንም በግዴታ ሕይወቱን ሊወስድበት አይችልም (ዮሐ. 10:17-18)። ለኃጢአት መሥዋዕት ይሆን ዘንድ ኢየሱስ ነፍሱን በፈቃደኝነት ሰጠ። መሥዋዕትነቱን እንደ ፈጸመ በማወቅ ነው ኢየሱስ የሞተው። ሞቱ ለዓለም የመጨረሻ ስጦታው ነው።

21ኛ ጥያቄ፡- እስቲ ለጥቂት ጊዜ ስለ ኢየሱስ ሞትና ለሕይወትህ ስለሚሰጥህ ትርጉም አስብ። ልጁ ኢየሱስን ስለ ሰጠህ እግዚአብሔር አብን አመስግነው። ለአንተ ሲል መሥዋዕት በመሆኑ ኢየሱስ ክርስቶስንም አመስግነው።

ሦስተኛ ቀን፡- ዮሐንስ 19:31-42

«ስለማይነገር ስጦታው እግዚአብሔር ይመስገን» (2ኛ ቆሮ. 9:15)።

እውሎስ ስለ መስቀል በማሰብ ላይ እያለ ነበር እነዚህን ቃላት የተናገረው። መስቀል እግዚአብሔር ፍቅሩን ለዓለም የገለጸበት ዋነኛ መንገድ ነው። የኢየሱስ በመስቀሉ ላይ መሞት ከእግዚአብሔር ለሰዎች ልጆች የተሰጠ ስጦታ ነው። የፋሲካን ታሪክ እንደ ልማድ ብቻ በመቁጠር እግዚአብሔር ለዓለም የገለጠውን ፍቅር መዘንጋት የለብንም።

እግዚአብሔር በፍቅሩ ልጁን በመላክ ኢየሱስ ደግሞ ለእኛ ሲል በመስቀል ላይ የሞቱን ፍቅር እንዴት ልንመለከተው ይገባል? በመጀመሪያ፣ እግዚአብሔር ልጁን ስለ ሰጠን ምንጊዜም ልናመስግነው ይገባል። ሁለተኛ፣ ሕይወታችንን ለእግዚአብሔር መልሰን መስጠት አለብን። ሦስተኛ፣ እግዚአብሔር ለእኛ ያደረገውን ልግስና ስለሚያንጸባርቅ ለሌሎች በልግሥና መስጠት

አለብን። አራተኛ፡ ምኞታችንና ፈቃዳችንን መሥዋዕት በማድረግ ሌሎችን ማገልገል አለብን። አምስተኛ፡ ምንም እንኳ ከተለያዩ ብሔርና ብሔረሰብ ቢሆኑም ለእኛ የሰጠውን ስጦታ እግዚአብሔር ለእነርሱም እንደሰጣቸው በማሰብ ልንቀበላቸው ይገባል።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህን አምስት ነጥቦች እንዴት ነው ተግባራዊ የምናደርጋቸው? ለ) እግዚአብሔር ስላሳየህ ፍቅርና ስለሰጠህ ስጦታ ይህን ያለህን ምስጋና ለማሳየት በዚህ ሳምንት ምን ለማድረግ አስበሃል?

ስለ ኢየሱስ መቀበር ከመመልከታችን በፊት በመስቀል ላይ ስለተናገራቸው የመጨረሻዎቹ ቃላት እንመለከታለን። ኢየሱስ በመስቀል ላይ በነበረበት ጊዜ ስለተናገራቸው ሰባት ዐረፍተ ነገሮች በአዲስ ኪዳን ተገልጿል። ሦስቱ ለሌሎች ስላለው ፍቅር ሲያመለክቱ፣ አራቱ ደግሞ ስለ ራሱ የተናገራቸው ናቸው።

23ኛ ጥያቄ፡- በአራቱ ወንጌሎች ኢየሱስ በመስቀል ላይ የተናገራቸውን ነገሮች ከማቴ. 27:46፤ ዮሐ. 19:26-27፤ 28-30፤ ሉቃስ 23:34፤ 43፤ 46 አንብብ። ሀ) ኢየሱስ የተናገራቸውን ሰባት ዐረፍተ ነገሮች ዘርዝር። ለ) እነዚህ ነገሮች ስለ ኢየሱስ ምን ያስተምሩናል?

1. «አባት ሆይ፥ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው» (ሉቃስ 23:34)።

ኢየሱስ በመስቀል ላይ የተናገረው የመጀመሪያ ነገር እንዲሰቀል ላደረጉት ሰዎች ምሕረትን መለመን ነበር። የብቀላ መንፈስ ምሬት አላሳደረበትም። እርሱስ የጸለየው እግዚአብሔር ይቅር እንዲላቸውና ወደ እርሱ እንዲያስጠጋቸው ነበር። እርሱ መሢሕ መሆኑን እንዳይገነዘቡ ሰይጣን አእምሮአቸውን እንዳጨለመው ያውቃል። የሚያደርጉትን ክፋት እንዳይገነዘቡ ሰይጣን ልባቸውን በጥላቻ ሞልቶታል።

24ኛ ጥያቄ፡- ከርስቲያኖች እንዴት ይህ ዓይነቱ ዝንባሌ ሊኖራቸው እንደሚችል አንዳንድ ነጥቦችን ዘርዝር።

2. «እውነት እልሃለሁ፥ ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ» (ሉቃስ 23:43)።

ኢየሱስ ይህን የተናገረው አብረውት ተሰቅለው ከነበሩት ወንበዴዎች ለአንዱ ነበር። ይህ ወንበዴ ኢየሱስን ወደ መንግሥቱ ሲገባ እንዲያስበው ጠየቀው። በጣም የሚገርመው ነገር ምንም እንኳ ሌሎች ቢንቁትም ይህ ወንበዴ ኢየሱስ የነገሥታት ንጉሥ መሆኑን መገንዘቡ ነው። ምንም እንኳ ነፍስ ገዳይና በሞት አፋፍ ላይ ቢሆንም ኢየሱስ ግን በዚያው ቀን ከእርሱ ጋር በገነት እንደሚሆን አረጋገጠለት። ገነት በብሉይ ኪዳን ዘመን የሞቱት ጻድቃን የሚያርፉበት ስፍራ ነው። ክርስቶስ በዚህ መቆያ ስፍራ የነበሩትን የጻድቃንን ነፍስ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት አግብቶአቸዋል ብለው ብዙዎች ያስባሉ።

3. «አንቺ ሴት፥ እነሆ ልጅሽ... እናትህ እነኝት» (ዮሐ. 19:26-27)።

ኢየሱስ ለእናቱ ምን ያህል እንዳስበላት ለማሳየት እንዲንከባከባት ለዮሐንስ በአደራ እንደሰጠው ተመልከተናል።

4. «አምላኪ አምላኪ፥ ስለምን ተውሽኝ?» (ማቴ. 27:46)

ኃጢአት የሌለበት ኢየሱስ ስለ እኛ ኃጢአት ሆነ (2ኛ ቆሮ. 5:21)። የዓለምን ሁሉ ኃጢአት ስለ ተሸከመ በእግዚአብሔር አብና በእግዚአብሔር ወልድ መካከል የነበረው ዘላለማዊ ኅብረት ተቋረጠ። ቅዱስ የሆነው እግዚአብሔር ኃጢአትን ስለማይመለከት ፊቱን አዞረበት። ይህ ኢየሱስ ያሰማው ብቸኛ ተስፋ የመቁረጥ ጸሎት ነበር። ከሥጋዊ ሥቃይና መከራ ይልቅ ኢየሱስን ይበልጥ ያሠቃየው በኃጢአት ምክንያት ከእግዚአብሔር አብ መለያየቱ ነበር።

25ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ኃጢአትን እንደሚጠላ ከዚህ አባባል ምን እንረዳለን?

5. «ተጠማሁ» (ዮሐ. 19:26)።

ምንም እንኳ ኢየሱስ የእግዚአብሔር መለኮታዊ ልጅ ቢሆንም በሌላ በኩል ደግሞ ሰው ነበር። እንደ ማንኛችንም ሁሉ ተራበ ተጠማኔ ሥቃይና መከራም ደረሰበት።

6. «ተፈጸመ» (ዮሐ. 19:30)።

ኢየሱስ መስቀል ላይ የሚያከናውነው ሥራ ተፈጸመ። የሞተውም ለኃጢአት መሥዋዕት ለመሆን ነው። በሰዎች

ኃጢአተኝነት ምክንያት እግዚአብሔር የነበረው ቁጣ ታገደ። ስለዚህ ኢየሱስ እግዚአብሔር የሰጠውን ተግባር ሙሉ በሙሉ እንደ ፈጸመ እርግጠኛ በመሆን ነበር የሞተው።

7. «አባት ሆይ፥ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ።»።
(ሉቃስ 23:46)

ኢየሱስ ሥራውን ሁሉ ካጠናቀቀ በኋላ ነፍሱን ለእግዚአብሔር አደራ ሰጠ። ከዚያም በኋላ ሞተ። ይህ ፍጹም የሆነውን መሥዋዕት እግዚአብሔር እንደ ተቀበለ እርግጠኛ ከመሆን የመነጩ እንጂ የተስፋ መቁረጥ ጩኸት አይደለም።

26ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ ከተናገራቸው ከእነዚህ ሰባት ነገሮች ለሕይወታችን ተግባራዊ የምናደርጋቸውን ሁኔታዎች ዘርዝር።

27ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 19:31-42ን አንብብ። ሀ) ኢየሱስ የሞተው በሳምንቱ በየትኛው ዕለት ነበር? ለ) አይሁድ የሰዎቹ ሬሳ ከመስቀሎቹ እንዲወርዱ የፈለጉት ለምንድን ነው? ሐ) ወታደሮቹ በመስቀል ላይ የተሰቀሉትን ምን እንዲያደርጉዋቸው ነበር የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች የጠየቋቸው? መ) ወታደሮች ኢየሱስን ምን አደረጉት? ሠ) ይህ ለዮሐንስ በጣም አስፈላጊ ጉዳይ የሆነው ለምን ይመስልሃል? ረ) በዚህ ምክንያት የትኛው ትንቢት እንደ ተፈጸመ ነው ዮሐንስ የሚናገረው? ሰ) የኢየሱስን አካል ወስዶ የቀበረው ማነው? ሸ) የኢየሱስን አካል ለቀብር ለማዘጋጀት ምን አደረጉት? ቀ) ኢየሱስ የት ተቀበረ?

1. ኢየሱስ ጎኑን በጦር ተወጋ (ዮሐ. 19:31-37)።

ኢየሱስ እንዴት እንደ ሞተና በእንዴት ዓይነት ሁኔታ በፈቃደኝነት ራሱን እንደ ሰጠ ከገለጠ በኋላ ዮሐንስ አሁን ደግሞ እንዴት እንደ ተቀበረ ያመለክታል። ቀኑ «የመዘጋጀት ቀን» እንደሆነ ይገልጻል። ይህ ከሰንበት በፊት ላለው ዓርብ ቀን ወይም ዋዜማ የተሰጠ ልዩ ስያሜ ነው። አይሁድ ቅዳሜ እግዚአብሔርን ከማምለክ በቀር ምንም ሥራ አይሠሩም። ለዚህም ዓርብን ለዝግጅት ይጠቀሙበታል። ይህ ሰንበት ከሌሎች የተለየ ሰንበት እንደ ነበር ዮሐንስ ያመለክታል። ይኸኛውን ሰንበት ልዩ ያደረገው እርሾ ያልገባበት ቁጣ የሚበሉበት የቁጣ በዓል ሳምንት በመሆኑ ነበር። ስለዚህም የተለየ ቅዱስ ቀን ነው።

በወንጀል ምክንያት በሞት የተቀጣ የማንም ሰው ሬሳ ሌሊቱን ውጪ እንዳያድር አይሁድ ሕግ ነበራቸው። ምድሪቱን እንዳያረክስ መቀበር ነበረበት (ዘጸ. 21:23 ተመልከት)። እንደ አይሁዳውያን እምነት ለዋዜጣው መስቀል ላይ የሞቱት ሰዎች መቀበር አለባቸው። ልዩ በዓል ቀን በመሆኑ ይህ በጣም አስፈላጊ ነው። ባልተቀበረው የሰዎቹ በድን ምክንያት ይህ ሰንበት እንዲረከባቸው አይሁድ አልፈለጉም። በሮማውያን ሕግ መሠረት በመስቀል ላይ የሚሰቀሉ ወንጀለኞች ከጥቂት ቀናት በኋላ ቀስ በቀስ ተሠቃይተው እንዲሞቱና ሬሳቸው እንዲበሰብስ ነው የሚፈለገው። ስለዚህም የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች ወደ ኢላጦስ በመሄድ የተሰቀሉትን ሰዎች ጭናቸውን እየሰበሩ ከመስቀል እንዲያወርዱ እንዲፈቀድላቸው ጠየቁት። እንደዚህም ካደረጉ የተሰቀሉት ሰዎች መተንፈስ ስለማይችሉ ወዲያውኑ ይሞታሉ። ኢላጦስም ፈቀደላቸው። ወታደሮቹ የሁለቱን ወንበዴዎች እግሮች ከሰበሩ በኋላ ወደ ኢየሱስ ሲመጡ ፍጹም እንደ ሞተ አረጋገጡ። በመስቀል የሚሰቀሉ ሰዎች ጥቂት ቀናት ከተሰቀሉ በኋላ ነበር የሚሞቱት። ኢየሱስ እንዴት በፍጥነት እንደ ሞተ በጣም አስደንቃቸው። አይሁዳውያን ምድራቸው እንዳይረክስ የነበራቸው ፍላጎት ያስገርማል። የፖሊስ ሰው ደም በማፍሰስ ራሳቸውን ሲያረክሱ ግን ምንም አልተሰማቸውም። ውጪአዊውን ሕግ ለመጠበቅ ሲጥሩ ልባቸው ግን ከእግዚአብሔር የራቀ ነበር።

28ኛ ጥያቄ፡- ይህ በዘመናችን ያሉ ክርስቲያኖችንስ የሚመለከተው እንዴት ነው?

የሐንስ የሚቀጥለውን ሁኔታ ሲገልጽልን ራሱን የቻለ ምክንያት ነበረው። ለተደረጉት ነገሮች ሁሉ የዓይን ምስክር መሆኑን ገልጾአል። በመስቀል ላይ የተደረገውን በዓይኑ ስለ ተመለከተ በታማኝነት ጽፎልናል። የኢየሱስ ሞት እውነት ለመሆኑ ወንጌሉን ለሚያነቡ ሁሉ ያረጋግጥላቸዋል። ይህንም ማመን አለባቸው። በዚህም ምክንያት የዘላለም ሕይወት ለመስጠት ነው። በመጀመሪያ የኢየሱስ ሞት እውነትና እርግጠኛ መሆኑን ለሁሉም ማረጋገጥ ይፈልጋል። በየሐንስም ሆነ በዘመናችን ኢየሱስ ሙሉ በሙሉ ነፍሱ አልወጣችም ነበር የሚል አሳብ የሚያቀርቡ ተጠራጣሪዎች ነበሩ። ይህንንም የሚያቀርቡት የኢየሱስን ትንሣኤ ለመቃወም ነው። እንደ እነርሱ አባባል ኢየሱስ ራሱን ሳተ እንጂ አለሞተም። የሮም ወታደሮች ግን የሞተ ስለ መሰላቸው የኢየሱስን ሬሳ ለደቀ መዛሙርቱ ሰጧቸው። በቀዝቃዛው መቃብር

ካስቀመጡት በኋላ ግን ራሱን ማወቅና መንቀሳቀስ ቻለ። ደቀ መዛሙርቱም ከሞት የተነሣ መስሎአቸው አመለከቱ ይላሉ። ይህ በፍጹም ሊሆን የማይችል ጉዳይ ነው ይላሉ። ዮሐንስ ማሳየት የሚፈልገው ኢየሱስ እንደ ሞተ ቢያዩም እንኳ የሮም ወታደሮች እርግጠኛ ለመሆን ፈለጉ። ስለዚህም ከወታደሮቹ አንዱ ጎነን በጦር ወጋው። የተወጋው የኢየሱስ ልብ እንደ ነበር ሊያረጋግጥልን ከኢየሱስ ቁስል «ደምና ውኃ» ሲወጣ መመልከቱን ዮሐንስ ይገልጻል። ልባችን ውኃማ መሳይ ፈሳሽ ነገር በያዘ ከረጢት የተከበበ መሆኑን የሕክምና ባለሙያዎች ይናገራሉ። ይህ ከረጢት ሲወጋ ውኃና ደም ይወጣል። ማንም በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ ልቡን የተወጋ ሰው በሕይወት ሊኖር አይችልም። ስለዚህም ኢየሱስ በትክክል ሞቶአል ማለት ነው።

በሁለተኛ ደረጃ፡ ደግሞ ዮሐንስ በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት የተነገሩት ትንቢቶች በትክክል መፈጸማቸውን ሊያመለክተን ይፈልጋል። በዚህ ጊዜ የተፈጸሙ ሁለት የብሉይ ኪዳን ትንቢቶችን አቅርቦልናል። በመጀመሪያ፡ አብረውት እንደተሰቀሉት ሁለት ሰዎች የኢየሱስ እግሮች አልተሰበሩም። ይህም የኢየሱስ አጥንቶች እንደማይሰበሩ የተነገረው ትንቢት መፈጸሙን ያመለክታል (ዘኁ. 9፡ 12፤ መዝ. 34፡20 ተመልከት)። የመጀመሪያው ጥቅስ በፋሊካ ዕለት የሚታረደው በግ አጥንት እንደማይሰበር ያመለክታል። ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን እንደሚስማሙበት ዮሐንስ ይህን ታሪክ ያቀረበው የኢየሱስ አጥንት አለመሰበሩን ለማሳየት ብቻ ሳይሆን ስለ ፋኪሳው በግ የተነገረው በሙሉ በእርሱ ላይ መፈጸሙን ለማመልከት ነው። ሁለተኛ፡ ተሰቅሎ የሞተውን ሰው በጦር መውጋት ለሮማውያን ወታደሮች የተለመደ አይደለም። ይሁን እንጂ ኢየሱስን ግን በጦር ወግተውታል። ይህም በዘካርያስ 12፡10 ላይ «ወደ እርሱም ወደ ወጉት ይመለከታሉ» ተብሎ ለተነገረው ትንቢት ፍጻሜ ነው።

ዮሐንስ በብሉይ ኪዳን የተነገሩ ትንቢቶች በትክክል መፈጸማቸውን የሚያሳየን በኢየሱስ ስቅላት ጊዜ የተከናወኑት ነገሮች ሁሉ ከእግዚአብሔር ቁጥጥር ውጪ እንዳልነበሩ ለማመልከት ነው። ስለ ኢየሱስ ከተነገሩት ትንቢቶች አንዱም እንኳ ሳይፈጸም አልቀረም። የሮማውያን ወታደሮችን ድርጊት እግዚአብሔር ከብዙ ዓመታት በፊት የተነገረውን ትንቢት ለመፈጸም ተጠቀመበት።

2. ዮሴፍና ኒቆዲሞስ ኢየሱስን ቀበሩት (ዮሐ. 19:38-42)።

ኢየሱስ ጎነን ከተወጋ በኋላ የአርማትያሱ ዮሴፍ ወደ ጲላሞስ ሄዶ የኢየሱስን አካል ከመስቀል አውርዶ እንዲቀብር እንዲፈቅድለት ጠየቀው። ዮሴፍ ኢየሱስን በምስጢር ሲከተሉ ከነበሩት አንዱ ነው። ዮሴፍ አርማትያስ ከምትባል ከተማ የተወለደ ሲሆን በኋላ ግን ወደ ኢየሩሳሌም የመጣ ይመስላል። ሀብታም እንደነበረም መገመት ይቻላል (ማቴ. 27:57)። ከአይሁድ ሸንጎ አባላት አንዱ ነው (ሉቃስ 23:50-51)። ኢየሱስ እንዲሰቀል ከአይሁድ የሸንጎ አባላት ጋር እንዳልተሰማማም ገልጾአል። የሸንጎ አባል እንደመሆኑ መጠን በግልጽ የኢየሱስ ደጋፊ ለመሆን ለእርሱ በጣም አስቸጋሪ ነበር። ኢየሱስ ከተሰቀለ በኋላ ግን ሁኔታው ሁሉ ተለወጠ። ሌሎች ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ትተውት ከሸሹ በኋላ ግን ዮሴፍ በእምነቱ ደፋር ሆነ። በድፍረት ወደ ጲላሞስ ቀርቦ የኢየሱስን በድን እንዲሰጠው ጠየቀው። ወስዶም ቀበረው። ስለ ዮሴፍ ብዙ የምናውቀው ባይኖረንም ለራሱ ባሠራው መቃብር የኢየሱስን በድን በመቅበሩ ግን ለኢየሱስ እንዴት ያለ ፍቅር እንደ ነበረው መመልከት ይቻላል።

ዮሴፍ ለራሱና ለቤተሰቡ የተዘጋጀ መቃብር ነበረው። ብዙውን ጊዜ ሀብታም አይሁዳውያን መቃብራቸውን እንደ ዋሻ አድርገው ነበር የሚሠሩት። ከቤተሰቡ ማንም ስላልሞተበት ግን ማንም አልተቀበረበትም። በዚህ መቃብር ለመጀመሪያ የተቀበረው ኢየሱስ ነው።

ዮሴፍን የረዳው ሌላ ሰው ነበር። ይህ ሰው በጣም ሀብታምና የተማረ ኒቆዲሞስ የሚባል ሰው ነው። ኒቆዲሞስ በሌሊት መጥቶ ኢየሱስን እንዳናገረ እናስታውሳለን (ዮሐ. 3)። እርሱም ኢየሱስን በምስጢር ሲከተሉ ከነበሩት አንዱ ለመሆኑ ጥርጥር የለውም። በአዲስ ኪዳን ስለዚህ ሰው ሌላ የተነገረ ባለመኖሩ ስለ ማንነቱ ብዙ የምናውቀው የለንም። ይሁን እንጂ ዮሴፍ መቃብሩን ኒቆዲሞስ ደግሞ ለቀብር የሚሆን ቅመማ ቅመም በማዘጋጀት ኢየሱስን ቀብረውታል። ለቀብሩ የተጠቀሙበት ቅመም 34 ኪሎ እንደሚመዝን ተገልጾአል። (ምናልባትም ዮሐንስ ይህን ሲያደርጉ ሳይመለከት አይቀርም።) በአይሁድ ባሕል መሠረት በከፈን ጨርቁ ውስጥ ቅመሞች ይደረጉበታል። ይህን ያህል ቅመም የሚደረገው ግን ነገሥታትን ለመሳሰሉ ታላላቅ ሰዎች ነበር። አንዳንድ ምሁራን እንደሚያስቡት ዮሐንስ የገለጸው የኢየሱስን ንጉሥነት ለማመልከት ነበር። ቅመማ ቅመሞች በጣም ውድ ቢሆኑም ኒቆዲሞስ ይህን ያህል ቅመም ለኢየሱስ ማዋሉ የነበረውን ፍቅር ያመለክታል።

እንደ ዮሴፍ ሁሉ ኒቆዲሞስም በምሥጢር ኢየሱስን ይከተሉ ከነበሩ ሰዎች አንዱ ሳይሆን አይቀርም። ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ግን ለእርሱ የነበራቸውን ፍቅር በግልጽ አሳዩ።

ኢየሱስ የተቀበረው በአይሁድ ባህል መሠረት እንደ ነበረ ዮሐንስ ያመለክታል። ይሁን እንጂ በአይሁድ ባህል መሠረት ሳይሰቅሉት ወዲያውኑ ነበር የተቀበረው። ይህም የሆነው ጊዜው ለሰንበት የሚዘጋጁበት ሰዓት ስለነበር ነው። ሰንበት ከተጀመረ በኋላ ምንም መሥራት ስለማይችሉ ቀደም ብለው በችኮላ መቅበር ነበረባቸው። የተቀበረውም በተሰቀለበት ስፍራ አጠገብ በነበረ የአትክልት ቦታ ነበር። መቃብሩም ማንም ያልተቀበረበት አዲስ መቃብር ነበር። የዮሴፍ እንደ ነበር በሌላ ስፍራ ተገልጾአል (ማቴ. 27:60)። ምንም እንኳን አንዳንድ የታሪክ ቅርስ ቁፋሮ ጥናት አዋቂዎች ኢየሱስ የተቀበረበትን ትክክለኛ ስፍራ እንደሚያውቁ ቢናገሩም ለዚህ ግን ማረጋገጫ የላቸውም።

29ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዮሴፍና ኒቆዲሞስ ለኢየሱስ ስለ ነበራቸው ፍቅር ከዚህ ታሪክ ምን እንመለከታለን? ለ) ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስን ትተው ሲሸሹ እነዚህ ሰዎች ግን ፍቅራቸውን የገለጹት ለምን ይመስልሃል?

አራተኛ ቀን፡- የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልሰ። ለክለሳ ጥያቄዎቼም መልስ ስጥ። ለሳምንቱ ስብሰባ ለመዘጋጀት የውይይት ጥያቄዎችን ተመልከት።

የክለሳ ጥያቄዎች፡-

1. በዮሐንስ 19 መጀመሪያ ላይ ወታደሮቹ ኢየሱስን ምን እንዳደረጉት ነው ዮሐንስ የሚነግረን?
2. ቀይ ልብስ አልብስ የእሾህ አክሊል በራሱ ላይ አድርጎ ኢየሱስን ወደ አይሁድ ካቀረበው በኋላ ምን በደል እንዳገኘበት ነው ጴጣሞስ የተናገረው? የካህናት አለቆችና ባለሥልጣናቸው ምን አሉ?
3. ጴጣሞስ በደል እንዳገኘበት ከተናገረ በኋላ አይሁድ ግን ምን እንዲደረግላቸው ነበር አጥብቀው የጠየቁት? ስለ ኢየሱስ የነገሩትን ወሬ ጴጣሞስ እንዴት ነበር የተመለከተው?
4. ምን ዓይነት ሥልጣን እንዳለው ነበር ጴጣሞስ የተናገረው? ኢየሱስ ለዚህ ምን መልስ ሰጠው?

5. ሕዝቡ በየትኛው ፍርድ ነበር ያተኮሩት?
6. በዚያ የፋሲካ ሳምንት ዝግጅት ቀን ስንት ሰዎች ተሰቀሉ?
7. ኢላወስ በኢየሱስ መስቀል ላይ እንዲደረግ ያዘዘው ጽሑፍ ምን የሚል ነበር? በምን በምን ቋንቋዎች ነበር የጻፈው?
8. ስለ ኢየሱስ ልብሶች የተነገረው ትንቢት እንዴት ነበር የተጻፈው?
9. ከኢየሱስ ተከታዮች የትኞቹን ነው በመስቀሉ አጠገብ ቆመው እንደ ነበር ዮሐንስ የሚነግረን?
10. ዮሐንስ እንደ ጻፈው ኢየሱስ በመስቀል ላይ በነበረበት ጊዜ የተናገራቸውን ሦስት ነገሮችን ዘርዘር። እያንዳንዱ ንግግር ስለ ጌታ ምን ያመለክታል?
11. የኢየሱስን እግሮች ከመስበር ይልቅ ወታደሮቹ ምን አደረጉ?
12. የኢየሱስን አካል ወስዶ በመቃብር ያኖረው ማነው?

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ አምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ክለሳ
4. ውይይት

- ሀ. 1) በኢየሱስ ሞት ጊዜ የተፈጸሙት ነገሮች ሁሉ ከእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንደ ነበሩ ሊያሳየን ዮሐንስ የሚያቀርባቸው ነገሮች ምንድን ናቸው? 2) የዓለም መሪዎችና በክርስቲያኖች ሕይወት የሚደረጉት ነገሮች ሁሉ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንደሆኑ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያሳየን እንዴት ነው?
- ለ. 1) ኢየሱስ ለመበቀል ባለመፈለጉና ጠላቶቹንም ይቅር ለማለት ፈቃደኛ በመሆኑ ከእርሱ የምንማረው ምንድነው? (1ኛ ጴጥ. 2:15-24 ተመልከት)። እኛስ ምሳሌነቱን መከተል የምንችለው እንዴት ነው?
- ሐ. 1) ክርስቲያኖች በተለይም የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ፍትሕንና ትክክለኛ ፍርድን ከማድረግ ይልቅ ለራሳቸው

ብቻ በማሰብ ከኢሳጦስ ጋር ሊመሳሰሉ የሚችሉባቸው ሁኔታዎች ምንድን ናቸው? 2) ይህ ትክክል ነው? ግለጽ።

መ. 1) ክርስቲያኖች ከሌሎች ችግር ይልቅ ስለ ራሳቸው ችግር ብቻ የሚያስቡባቸው ሁኔታዎች ምንድን ናቸው? 2) ለራሳቸው ብቻ ሳይሆን ለሌሎችም ስለ ማሰብ ከኢየሱስ ሕይወት ምን እንማራለን? (ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሆኖ ለእናቱ ማሰቡን አስተውል።) 3) ክርስቲያኖች ለሌሎች ጥቅም ሊሉ የራሳቸውን ጥቅም መሥዋዕት ማድረግ ስለሚችሉበት ሁኔታ አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ።

ሠ. 1) ከኢየሱስ መስቀል ሰላገኘኸው ጥቅም ግለጽ። 2) ስለ መልካም ስጦታው እግዚአብሔርን አመስግነው። ለአንተ ሲል ስለሞተም ኢየሱስን አመስግነው።

5. ጸሎት

ትምህርት 19

ዮሐንስ 20

የመጀመሪያ ቀን፡- መግቢያ

ብዙ ጊዜ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ስናስብ በመስቀል መሞቱንም እናስባለን። የኢየሱስ ሞት በጣም ጠቃሚያችን ነው። ስለዚህም እንደሚገባ ልናጠናው ይገባል። እንደ ሐዋርያው ሁሉ በኢየሱስ መስቀል ልንመካና ደኅንነትን የሚያስገኝ የእግዚአብሔር ኃይል መሆኑንም መገንዘብ ይኖርብናል (ገላ. 6:14፤ 1ኛ ቆሮ. 1:18)። ሞቱ ጠቃሚ እንደ ሆነ ሁሉ ትንሣኤውም ጠቃሚ ነው። ኢየሱስ ከሞት መነሣቱ ሦስት ዋና ዋና እውነቶችን ግልጽ ያደርጋልናል። በመጀመሪያ ትንሣኤው የኢየሱስን መሥዋዕትነት እግዚአብሔር አብ እንደ ተቀበለ ማረጋገጫ ነው። እርሱ ከሞት ባይነሣ ኖሮ ግን ኃጢአታችን ይቅር እንደ ተባለና ደኅንነትንም እንዳገኘን እርግጠኞች አንሆንም ነበር። ሁለተኛ፡ ትንሣኤው ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ ማረጋገጫ ነው። የኢየሱስ ትንሣኤ ኢየሱስ በክብር በእግዚአብሔር ቀኝ ለመቀመጡ ማረጋገጫ እንደ ሆነ ነበር የኦዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች የተመለከቱት። ኢየሱስ ሰብአዊ ፍጡር ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር ለመሆኑ ማረጋገጫቸው ነበር (ዮሐ. 2:31-36)። ሦስተኛ፡ የኢየሱስ ትንሣኤ ክርስቲያን የሆነ ሁሉ ከሞት እንደሚነሣ እምነቱን የሚያኖርበት መሠረት ነው።

ኢየሱስ በከበረ አካል ከሙታን ለሚነሡት ሁሉ «በኩራት» «የመጀመሪያ» ነው። ትንሣኤያችን እንደ እርሱ ትንሣኤ ይሆናል። አካላችንም እንደ እርሱ አካል የከበረ አካል ይሆናል።

1ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮ. 15:12-57 አንብብ። ሀ) አንዳንድ የቆሮንቶስ ክርስቲያኖች የነበራቸው ጥያቄ ምንድን ነው? ለ) ትንሣኤ ባይኖር ኖሮ ወንጌል ምን ይሆን እንደ ነበር ነው ጳውሎስ የተናገረው? ሐ) ትንሣኤ ባይኖርስ እምነታችን ምን ይሆን ነበር? መ) የእኛ ትንሣኤ ምን ዓይነት እንደሚሆን የኢየሱስ ትንሣኤ ምሳሌ የሚሆነን እንዴት ነው?

ክርስቲያኖች ሞትን አሸንፎ የተነሣውን ጌታ ነው የሚያመልኩት። ይህም ከሌሎች ሃይማኖቶች ሁሉ የተለየ አድርጎአቸዋል። እስላሞች የሚከተሉት የሞተውን መሐመድ ነው። ቡድሒስቶች የሚከተሉት የሞተውን ቡድሐ ነው። አይሁዶች የሚከተሉት ሙሴ ሞቶአል። ክርስቲያኖች የሚከተሉት ኢየሱስ ግን ከሞት የተነሣ በመሆኑና ዛሬም ሕያው በመሆኑ ሃይማኖቱን ልዩ አድርጎታል። ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች የኢየሱስን ትንሣኤ አጥብቀው የሚቃወሙትም ለዚህ ነው። ኢየሱስ እንዳልሞተ ይናገራሉ። ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን በድን ሰርቀው እንደ ወሰዱት ወይም ደግሞ በቅዠት የተነሣ እንደ መሰላቸው ይናገራሉ። ይሁን እንጂ የኢየሱስ ትንሣኤ በታሪክ የተረጋገጠ እውነት ነው። ተስቅሎ እያለ በጦር ልቡን ተወግቶአል። ስለዚህም መሞቱ ትክክል ነው። ከትንሣኤው በኋላ ለ500 ሰዎች ታይቶአል። ኢየሱስ እንደ ሞተ እርግጠኞች ናቸው። ስለዚህም ትንሣኤው ቅዥት ሊሆንባቸው አይችልም። ደቀ መዛሙርቱ በጣም ፈሪዎች ነበሩ። በኋላ ግን ተለውጠው ለእምነታቸው ለመሞት እንኳ ቆርጠዋል። በሕይወታቸው ይህን ለውጥ ያመጣው ከትንሣኤው በቀር ሌላ ነገር ሊሆን አይችልም። የምትችል ከሆነ በጀሽ ማከዳዌል የተጻፈውን «Evidence That Demands a Verdict» የሚል መጽሐፍ እንድታነብ እንጋብዛለን። ይህ መጽሐፍ ስለ ትንሣኤው እውነተኛነት ሰፋ ያለ ማረጋገጫ ይሰጥሃል።

ክርስቲያኖች ስለ ሞት የተለየ አመለካከት ሊኖራቸው የቻለው ከትንሣኤው የተነሣ ነው። ሞትን አይፈሩትም። ከሞት የተነሣው ኢየሱስ አንድ ቀን እነርሱንም ከሞት እንደሚያስነሣቸው እርግጠኞች ናቸው። ከዚህም የተነሣ የሚኖሩት በተስፋ ነው። አንድ

ቀን እንደ እርሱ የተለወጠና የከበረ አካል ይኖረናል። ክርስቲያኖች ለዘላለም ይኖራሉ። ሞትን እንደገና ፍጹም አያዩትም።

2ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የኢየሱስ ከሞት መነሣት በጣም አስደናቂ የሆነው ለምንድን ነው? ለ) ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች ይህን ለማመን የሚያስቸግራቸው ለምንድን ነው? ሐ) ይህ በጣም ዋና ከሆኑ ክርስቲያናዊ እውነቶች አንዱ የሆነው ለምንድን ነው?

ወንጌሎች ከትንሣኤው በኋላ ስለ መታየቱ ቅድም ተከተል በያዘ መልክ አያቀርቡልንም። ምናልባትም ቀጥሎ የምናቀርበው ዝርዝር ከትንሣኤው በኋላ ስለ መታየቱ ቅድም ተከተልን የያዘ አቀማመጥ ሊሆን ይችላል። ይሁን እንጂ አንዳንድ ድርጊቶች ስለተፈጸሙበት ስፍራ ሙሉ ለሙሉ እርግጠኞች መሆን አንችልም። ኢየሱስ የተቀበረው ዓርብ ዕለት መሆኑን ታስታውሳለህ። ቅዳሜን መቃብር ውስጥ ዋለ። ትንሣኤው የተፈጸመው ግን እሑድ ነው። እሑድ የጌታ ቀን የተባለበትና ክርስቲያኖችም በዚህ ቀን ለአምልኮ የሚሰበሰቡበትም ከዚህ የተነሣ ነው። ይህንንም የሚያደርጉት ኢየሱስ ከሞት የተነሣበትን ቀን ለማክበር ነው።

3ኛ ጥያቄ፡- ጎላ ባሉ ፊደላት (የተሰመረባቸውን) ምንባቦች በሙሉ አንብባቸው። ከትንሣኤው በኋላ የኢየሱስን መገለጽና ለማን እንደተገለጸ በቅድም ተከተል መሠረት ዘርዝር።

በመጀመሪያ እሑድ የታየባቸው ጊዜያት

1. ኢየሱስ ጥዋት በማለዳ ከሞት ተነሣ። ማቴ. 28-24
2. ሴቶቹ የኢየሱስን አካል ሽቱ ሉቃስ 24:1-12
ለመቀባት ወደ መቃብሩ መጡ። ማር. 16:1-8፤ ዮሐ. 20:1-9)። (ማቴ. 28:1-8፤
መላእክት ታዩአቸው። ሴቶቹም ለጴጥሮስና ለዮሐንስ ነገሯቸው።
እነርሱም መጥተው ባዶውን መቃብር ተመለከቱ።
3. ኢየሱስ ለመግደላዊት ማርያም ታየ። ዮሐ. 20:11-18 (ማር. 16:9-11)
4. ኢየሱስ ለሴቶቹ ታያቸው። ማቴ. 28:8-10 (ማር. 16:8)
5. ኢየሱስ ለጴጥሮስ ታየ። ሉቃስ 24:34 (1ኛ ቆሮ. 15:5)

6. ኢየሱስ በኤግሁስ መንገድ
ለሁለቱ ደቀ መዛሙርት ታየ።	ሉቃስ 24:13-35 (ማር.
16:12-13)
7. ኢየሱስ ለአሥራ ደቀ መዛሙርቱ
ታየ። (ቶማስ ለጊዜው አልነበረም።)	ሉቃስ 24:36-49 (ማር.
16:14፤ ዮሐ. 20:19-24)

በሌላ ጊዜ መታየቱ

8. ኢየሱስ ለአሥራ አንዱ ደቀ
መዛሙርቱ ታየ።	ዮሐ. 20:24-29
9. ዓሣ በማጥመድ ላይ ለነበሩት
ሰባት ደቀ መዛሙርት ታየ።	ዮሐ. 21:1-23
10. ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት
በገሊላ ባለው ተራራ ላይ ታየ።	ማቴ. 28:16-20 (ማር.
16:15-18)
11. ለአምስት መቶ ሰዎች ታየ።	1ኛ ቆሮ. 15:6
12. ለወንድሙ ለያዕቆብ ታየ።	1ኛ ቆሮ 16:7
13. ወደ ሰማይ ከማረጉ በፊት በደብረ
ዘይት ተራራ ታየ።	ሉቃስ 24:44-49 (ማር.
16:19-20፤ ዮሐዋ. 1:8)

ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ለ538 ሰዎች ሳይታይ እንዳልቀረ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ይገምታሉ። ሐዋርያው ጳውሎስ ከሞት የተነሣውን ኢየሱስን አይቶአል (1ኛ ቆሮ. 15:7)። እነዚህ ሰዎች ሁሉ ኢየሱስን በዓይናቸው አይተዋል። ስለዚህም ኢየሱስ ከሞት ስለ መነሣቱ እርግጠኞች መሆን እንችላለን።

4ኛ ጥያቄ፡- ከኢየሱስ ትንሣኤ የተነሣ ስላገኘኸው ጥቅም ዘርዝር።

ሁለተኛ ቀን፡- ዮሐ. 20:1-9

«ተነሥቶአል! ተነሥቶአል! መቃብሩም ባዶ ነው! ኢየሱስ ሕያው ነው! ተነሥቶአል።» ይህ በፋሲካ ጥዋት የሚዘመር መዝሙር ነው። የታላቅ ደስታ መዝሙር ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት የተነሣበት ቀን የሚከበርበት በዓል ነው። ለክርስቲያኖች የከፍተኛ ድል ቀን ነው። ኢየሱስ ሞትን አሸነፈ። ኢየሱስን በማጥፋት የእግዚአብሔርን ዕቅድ ለማሰናከል ፍላጎት የነበረውንም ሰይጣንን አሸንፏል። ምንም እንኳን የምንኖረው በሽታ፣ ጦርነት፣ ረሀብ፣ የምድር መንቀጥቀጥና ወዘተ ባሉበትና ከፋት በሞላበት ዓለም ውስጥ ቢሆንም ክርስቲያኖች ምንጊዜም ቢሆን ተስፋ አላቸው። ኢየሱስ እንደ ተነሣ ሁሉ እኛም በድል እንደምንነሣ

ተስፋ አለን። እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ «ሞት ድል በመነሣት ተዋጢ... ሞት ሆይ፤ መውጊያህ የት አለ? ሲኦል ሆይ፤ ድል መንሣትህ የት አለ? በማለት እንዘምራለን። (1ኛ ቆሮ. 15:54-55)። ሐዋርያው ዮሐንስ ደግሞ ሞት ራሱ ስለሚጠፋበት ጊዜ በዮሐንስ ራእይ ይናገራል (ራእይ 20:14)። በዚያን ጊዜ ሞት፣ ለቅሶ፣ ጩኸት አይኖርም፤ አልፎአልና (ራእይ 21:4)።

በዘላለም ሕይወትና በትንሣኤ ውስጥ ያለው የክርስቲያን ተስፋ የተገኘው ኢየሱስ ከሞት በመነሣቱና አዲስ ዘመን በመጀመሩ ምክንያት ነው።

5ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮ. 15:50-55ን አንብብ። ሀ) ኢየሱስ ከሞት በመነሣቱ ያገኘናቸውን ጥቅሞች ግለጽ። ለ) ከሞት የተነሣውን ኢየሱስን አምልከው።

6ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 20ን አንብብ። ከሞት የተነሣውን ኢየሱስን ያዩትን ሰዎች ስም ዘርዝር።

7ኛ ጥያቄ፡- ዮሐ. 20:1-9ን አንብብ። ሀ) በመጀመሪያ ወደ መቃብሩ የሄደችው ማን ናት? ለ) ምን አየች? ሐ) ለማን ሄዳ ተናገረች? መ) እነዚህ ሰዎች ምን አደርጉ? ሠ) ባዩት ነገር ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ምን ሆኑ? ለ) ስለ ተፈጸመው ነገር ደቀ መዛሙርቱ አስተውለው ነበርን? ግለጽ።

በትንሣኤ መጀመሪያው ቀን የተፈጸሙትን ነገሮች በቅደም ተከተል መረዳት አስቸጋሪ ነው። በሌሎች ወንጌሎች የተጻፉትን በድጋሚ ከማቅረብ ይልቅ ዮሐንስ አዳዲስ ነግሮችን ያቀርብናል። በወሬ የሰማውን ሳይሆን በዓይኑ ያየውን ታሪክ ነው የሚያቀርብለን።

ኢየሱስ ዓርብ ፀሐይ ከመጥለቋ በፊት ተቀበረ። በአይሁድ ሰንበት ማለትም ቅዳሜ በመቃብሩ ውስጥ ነበር። እሑድ ማለዳ በሳምንቱ መጀመሪያ ቀን ከሙታን ተነሣ። ኢየሱስ ሦስት ቀን በመቃብር እንደሚቆይ አስቀድሞ ተናግሮአል (ማቴ. 12:39-40)። ታዲያ ትንቢቱ በዚህ አጭር ጊዜ ውስጥ እንዴት ሊፈጸም ይችላል? መልሱ ያለው የአይሁድ ቀን አቆጣጠር ላይ ነው። አይሁዳውያን ማንኛውንም የቀን ወይም የዓመት ክፍል እንደ ሙሉ ቀን ወይም ዓመት የመቁጠር ልማድ አላቸው። ለምሳሌ አንድ ንጉሥ አንድ ወር ቢገዛ ከዚያ በኋላ ደግሞ አንድ ዓመት ገዝቶ ቢሞት አንድ ዓመት ከአንድ ወር ከማለት ይልቅ ሁለት ዓመት ብለው ነው

የሚያስቡት። ስለዚህም በአይሁድ አስተሳሰብ መሠረት ኢየሱስ በመቃብር የነበረው ለሦስት ቀን ነው። ምንም እንኳ ከቀኑ አጋማሽ ቢጀምርም የመጀመሪያው ቀን ዓርብ ነው። ሁለተኛው ቀን ሙሉ ቀን በመቃብር ውስጥ የዋለበት ቅዳሜ ነው። ምንም እንኳ ገና ጥዋት በማለዳ ቢሆንም ሦስተኛው ቀን እሑድ ነው። ሌሎች ወንጌሎች ደግሞ የኢየሱስን አካል ሽቱ ለመቀባት ወደ መቃብሩ ሄደው ስለ ነበሩ ሴቶች ታሪክ ያቀርቡልናል። የተቀበረው በችኮላ ስለ ነበር የኢየሱስን አካል እንደሚፈልጉት ለቀብር ለማዘጋጀት ጊዜ አልነበራቸውም። ከነበራቸውም ፍቅር የተነሣ በሕይወቱ እያለ ሲያገለግሉት የነበሩት እነዚህ ሴቶች በኢየሱስ አካል ሽቱ ለማድረግ ወደ መቃብሩ ሄዱ።

8ኛ ጥያቄ፡- ማቴ. 28:1፤ ማር. 16:1፤ ሉቃስ 24:10 አንብብ። ወደ መቃብሩ ሄደው የነበሩትን ሴቶች ዘርዝር።

ምንም እንኳ ወደ መቃብሩ የሄዱት የተለያዩ ሴቶች ቢሆኑም ዮሐንስ የጠቀሰው ግን መግደላዊት ማርያምን ብቻ ነው። ምናልባት ወደ መቃብሩ ለመድረስ የመጀመሪያዋ ስለ ሆነች ሊሆን ይችላል። ወደ ጴጥሮስና ዮሐንስ የሄደችው መላእክቱ ለሌሎች ሴቶች ከመታየታቸው በፊት ስለሆነም ሊሆን ይችላል። ማርያም መግደላዊት ኢየሱስ በመስቀል ሲሞት በቅርብ ሆነው ከተመለከቱት ሴቶች አንዷ እንደ ነበረች ታስታውሳለህ። ምናልባትም ዮሴፍና ኒቆዴሞስ የኢየሱስን አካል መቃብር ውስጥ ሲያኖሩትም ተመልክታለች። ወደ መቃብሩ ሳትደርስ ድንጋዩ ተንከባልሎ አገኘችው። ሴቶች ወደ መቃብሩ ውስጥ እንደ መግባታቸውና የኢየሱስ አካል በነበረበት ስፍራ የተቀመጡትን መላእክት እንደ ተመለከቱ ዮሐንስ አልጠቀሰልንም። ማርያም መግደላዊት ግን ከሌሎች ሴቶች ተለይታ ለጴጥሮስና ኢየሱስ ይወደው ለነበረው ደቀ መዝሙር ለመናገር ሮጠች። ይህ አባባል ዮሐንስ ስለ ራሱ ለመናገር ይጠቀምበት የነበረ አባባል መሆኑንም ታስታውስ ይሆናል። ግና ጨለማ በመሆኑ ምናልባት ማርያም መግደላዊት የኢየሱስን የከፈን ጨርቅ ማየት አልቻለችም። ሰዎች መጥተው የኢየሱስን አካል እንደ ወሰዱና እንደ ደበቁት ነበር እርሷ ያስበችውን ከሞት እንደ ተነሣ አልገመተችም።

ምንም እንኳ ጴጥሮስ ጌታን ቢከድም ከግንባር ቀደም ደቀ መዛሙርቱ ዋናው ነበር። ያየችውን ለመናገር ማርያም የሮጠችውም ወደ እርሱ ነበር። ጴጥሮስና ዮሐንስም ከኢየሩሳሌም ከተማ ውጪ

ወደ ነበረው መቃብር ሮጠው ሄዱ (ሌሎች ወንጌሎች የሚናገሩት ጴጥሮስ ብቻ ወደ መቃብሩ ሮጦ መሄዱን እንደ ሆነ አስተውል።) የሐንስ የሚያመለክተው ወደ መቃብሩ በፍጥነት የደረሰውም እርሱ ራሱ እንደ ነበር ነው። አሁን ነግቶ ስለ ነበር ወደ መቃብሩ ውስጥ በደንብ መመልከት ይቻላል። በመጀመሪያ ወደ መቃብሩ ሳይገባ በውጭ ሆኖ ወደ ውስጥ ተመለከተ። የኢየሱስን ከፈን ጨርቅ ተመለከተ። ጴጥሮስ ግን ሮጦ በድፍረት ወደ መቃብሩ ውስጥ ገባ።

የሐንስ መቃብሩ ውስጥ ያዩትን ሁሉ በጥንቃቄ ነው የሚገልጽልን። በመጀመሪያ የኢየሱስ አካል ተጠቅልሎበት የነበረውን ጨርቅ አዩ። ይህ ጨርቅ የኢየሱስን አካል ቅርጽ በሚመስል ሁኔታ እንደ ተጠቀለለ ይሁን ወይም ተፈትቶ ይሁን የምናውቀው የለም። ምናልባትም ጨርቆቹ ተፈትተው በጥንቃቄ ታጥፎ ይሆናል። ፊቱ የተሸፈነበት ጨርቅ በተስተካከለ ሁኔታ ታጥፎ እንደ ነበር ተገልጿል። ሁኔታው በጥድፊያ የተከናወነ አለመሆኑን ነው የሐንስ ሊገልጽልን የሚፈልገው። አንዳንዶች እንደሚሉት የኢየሱስ አካል ተሰርቆ ቢሆን ኖር አካሉ የተገነዘበትንም ጨርቅ ይዘውት ይሄዱ ነበር። ወይም ደግሞ ጨርቆቹ ባማረ ሁኔታ ተጣጥፈው አይገኙም ነበር። ሁሉም በተስተካከለ ሁኔታ እንደ ነበር ነው የሐንስ የሚያመለክተን። ሌሎች እንደሚያደርጉት መመስቃቀል ወይም መዝረከረከ አልታየም።

9ኛ ጥያቄ፡- ማቴ. 28:11-15ን አንብብ።(ሀ) የኢየሱስ አካል ስለ መጥፋቱ የሃይማኖት መሪዎቹ የሰጡት ምክንያት ምንድነው? ለ) ይህስ ያቀረቡትን አሳብ የሚያፈርስባቸው እንዴት ነው?

ጴጥሮስ ወደ መቃብሩ ከገባ በኋላ የሐንስም ተከተለው። ልብሶቹን አይቶ እንዳመነም ይገልጻል። ምን ሁኔታ እንደ ተፈጠረ ወይም ደግሞ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ስለ ኢየሱስ ትንሣኤ ምን እንደሚሉ ጴጥሮስም ሆነ የሐንስ አላስተዋሉም። ይሁን እንጂ የሐንስ አምኖአል። ምንም እንኳ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ምን እንደሚሉ እርግጠኛ ባይሆንም ሰዎች የኢየሱስን ሥጋ ወስደውታል ብሎ አላሰበም። የመቃብሩን ሁኔታ ተመልክቶ ኢየሱስ ከሞት መነሣቱን አመነ። ከሞት የተነሣውን ጌታ ለማመን የሐንስ የመጀመሪያው ደቀ መዝሙር ሆነ። ስለ ትንሣኤ አንዳንድ ማስረጃዎችን ካየ በኋላ በአዲስ መልክ በኢየሱስ አመነ። የጴጥሮስ ሁኔታ ግን የተለየ ነበር። የከፈኑን ጨርቅ ማየቱ ብቻ በኢየሱስ ትንሣኤ እንዲያምን አላደረገውም። ይህ የሆነው ቆይቶ ነበር።

የሐንስ «ከሙታን ይነሣ ዘንድ እንዲገባው» ሲል ስለ የትኛው የቅዱሳት መጻሕፍት ክፍል መናገሩ እንደ ሆነ እርግጠኞች አይደለንም። ምናልባትም ስለ ሆሴዕ 6:21 ኢሳ. 53:10-12 ወይም ደግሞ ስለ መዝሙር 16:10 መናገሩ ሊሆን ይችላል። ይሁን እንጂ የጥንት ክርስቲያኖች ኢየሱስ ከሙታን የተነሣው በብሉይ ኪዳን ትንቢት ፍጻሜ መሠረት መሆኑን እርግጠኞች ነበሩ። አሁንም ቢሆን በኢየሱስ ላይ የሚከናወኑ ሁኔታዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንደ ሆኑ የሐንስ ያመለክታል። የኢየሱስ ሞት የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ፍጻሜ እንደ ነበር ሁሉ ትንሣኤውም የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ፍጻሜ ነበር። ምንም በአጋጣሚ የተከናወነ አልነበረም።

10ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የሐንስ በምን ሁኔታ ነው ስለ ባዶው መቃብር አጠንክሮ የሚነግረን? ለ) የከፈን ጨርቅ ብቻ ሲሰረቅ መቃብሩ ባዶ መሆኑ ደካማውን የየሐንስ እምነት ሁኔታ ሊያደፋፍረው ይችላል ብለህ ታስባለህ?

ሦስተኛ ቀን፡- የሐንስ 20:10-18

በዘመናችን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሴቶችን ዝቅ አድርገን የመመልከት ዝንባሌ አለን። ከወንድ ትምክሕተኝነታችን የተነሣ እግዚአብሔር የሚጠቀመው በወንዶች ብቻ እንደ ሆነ እናስባለን። የሴቶች ሥራ ልጆችን ማሳደግና ምግብ ማብሰል ብቻ ይመስለናል። ወንዶች እግዚአብሔርን ሲያገለግሉ ሴቶች ደግሞ ወንዶችን ማገልገል እንዳለባቸው እናስባለን።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በእንዴት ዓይነት መንገድ ነው ይህን ሁኔታ በአንዳንድ ክርስቲያኖች በተለይም በቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች የታዘብከው? ለ) ይህ ትክክለኛ ነውን? በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት የመከራከሪያ ነጥብ አቅርብ።

ከወንዶች በተሻለ ሁኔታ ስላገለገሉት ኢየሱስ ሴቶችን በእንዴት ዓይነት ሁኔታ እንዳከበራቸው ተመልከተናል። እግሮቹን በሽቱ በማጣብ ለኢየሱስ ያላትን ፍቅር የገለጸችለት ሴት ነበረች። ኢየሱስ በተሰቀለበት ዕለትም በመስቀሉ አጠገብ ቆመው የነበሩት ሴቶች ናቸው። መጀመሪያ ወደ መቃብሩ የሄዱት፤ ባዶ መሆኑንም ያረጋገጡትና መላእክትንም ያዩት ሴቶች ነበሩ። ከሞት የተነሣውንም ጌታ በመጀመሪያ ያየችው ማርያም መግደላዊት ናት።

ወንጌል ለሴቶች ዝቅተኛ ደረጃን አይሰጣቸውም። ለወንዶች እንደ ሰጠው ሁሉ ለሴቶችም እግዚአብሔር መንፈሳዊ ስጦታዎችን ሰጥቶአቸዋል። ሴቶች በአገልግሎት የማይሳተፉባት ቤተ ክርስቲያን ደካማ ቤተ ክርስቲያን ናት። ከወንጌል ዋነኛ ትምህርቶች አንዱ በወንዶችም ሆነ በሴቶች ምንም ልዩነት አለመኖሩ ነው። ሁላቸውም የክርስቶስ አካል ናቸው (ገላ. 3:28 ተመልከት)።

- 12ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሴቶች ሊሳተፉባቸው የሚገባ በቤተ ክርስቲያን ሆኖ የአገልግሎት ዘርፎች ምንድን ናቸው? ለ) ፍሬያማ አገልግሎት እንዲኖራቸው የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሴቶችን በእንዴት ግዴነት ሁኔታ ነው ማሠልጠን የሚገባቸው?
- 13ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 20:18ን አንብብ። ሀ) ሁለቱ ደቀ መዛሙርቱ ወዴት ሄዱ? ለ) ማርያም ምን አደረገች? ሐ) በመቃብሩ ስትመለከት ምን አየች? መ) ወደ ጳላዋ ዘወር ስትል ማንን አየች? ሠ) ያየችው ማን መሰላት? ረ) ኢየሱስ «አትንኪኝ» ያላት ለምንድን ነው? ምን ማለቱ ነበር? ሰ) ወዴት እንደሚሄድ ነበር ኢየሱስ የተናገረው? ሸ) ከዚህ በኋላ ማርያም ምን አደረገች?

ባዶውን መቃብርና የክፈን ጨርቁን ከተመለከቱ በኋላ ሁለቱ ደቀ መዛሙርቱ ማለትም ጴጥሮስና ዮሐንስ ወደ ቤታቸው ተመለሱ። ጴጥሮስ የኢየሱስን ከሞት መነሣት አላመነም። ዮሐንስ ግን አምኖአል። «ጌታን ከመቃብር ወስደውታል» በማለት የነገረቻቸው ማርያም መግደላዊት ተከትላቸው ወደ መቃብሩ ተመልሳ ነበር። ማርያም ከመቃብሩ ውጪ ሆና እያለቀሰች ነበር። በጣም በምሬት ነበር የምታለቅሰው። ጌታዋ በመሞቱ ተስፋ በመቁረጥ አለቀሰች። ጎንበስ በማለትም የመቃብሩን ውስጥ ተመለከተች። (መቃብሩ ዋሻ መሰል ነገር እንደ ነበር አስተውል።) ከዚህ ታሪክ እንደምንረዳው ማርያም ወደ መቃብሩ ስትመጣ ጨለማ ነበር። ወዲያውኑ ተመልሳ ጴጥሮስንና ዮሐንስን ለማግኘት ሄደች። አሁን ግን ባዶውን መቃብር ተመለከተች። የኢየሱስ አካል በነበረበት ስፍራም ሁለት መላእክት ተቀምጠው አየች። አንደኛው በራስጌው ሁለተኛው ደግሞ በግርጌው ነበር የተቀመጡት። (መላእክቱ ለሁሉም የታዩት በዚህ ጊዜ ይሁን አይሁን እርግጠኞች አይደለንም። ዮሐንስ ሊነግረን የፈለገው ኢየሱስ ለማርያም ስለ መታየቱ ብቻ ነው። መላእክቱ ለሴቶች ስለ መናገራቸው ማቴ. 28:2፤ ማር. 16:5፤ ሉቃስ 24:4 ተመልከት።) ስለ መላእክቱ የተነገረን ነጭ ልብስ ለብሰው እንደ ተቀመጡ ብቻ ነው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ብዙ ጊዜ መላእክት ነጭ ልብስ ለብሰው ነበር የሚታዩት። መላእክቱ ማርያምን «አንቺ ሴት ስለምን ታለቅሻለሽ» አሉዋት? በብሉይ ኪዳን መሠረት ወንድ ሴትን የሚያናግራት «አንቺ ሴት» በማለት ነበር። ኢየሱስ ከሞት መነሣቱን መላእክቱ ያውቃሉ። እልል ማለት እንጂ ማልቀስ ተገቢ አልነበረም። አሁንም ቢሆን ማርያም ኢየሱስ ከሞት መነሣቱን አላመነችም። ሰዎች የኢየሱስን ሥጋ ወደ ሌላ ስፍራ የወሰዱት ነበር የመሰላት። መላእክቱ መሆናቸውን ሳትገነዘብ «ጌታዬን ወስደውታል! ወዴትም እንዳኖሩት አላውቅም» በማለት መለሰችላቸው። በአይሁዳውያን ባህል መሠረት እንደሚገባ አለመቀበር ትልቅ ውርደት ነበር። ከነበራት ፍቅር የተነሣ የኢየሱስን ሥጋ አግኝታ እንደገና ልትቀብረው ፈለገች።

መላእክቱ ምን እንደ መለሱላት አልተገለጸም። ምናልባትም ማርያም ዓይኖቿን ከመቃብሩ አንሥታ ይሆናል። ምናልባትም ከጳላዋ ድምፅ ስለ ሰማች ዘወር ብላ ይሆናል። ዮሐንስ እንደሚነግረን ግን ዘወር ስትል ኢየሱስን ከጳላዋ ቆሞ አየችው። ማን እንደሆነም አላወቀችም። ለምን እንደሆነ አናውቅም። ምናልባትም ዓይኖቿ በእንባ ተሸፍነው ስለ ነበር ቅርጹን እንጂ ትክክለኛ የኢየሱስን መልክ ለመለየት ባለመቻልዋ ይሆናል። ምናልባትም ከሞት ይነሣል የሚል ግምት ስላልነበራት ያየችውን ማመን አቅጥት ሊሆን ይችላል። በቀላሉ እንዳታውቀው ኢየሱስ ተለውጦ ሊሆን ይችላል። በኤማሁስ መንገድ ከኢየሱስ ጋር አብረው ሲጓዙ የነበሩትም ደቀ መዛሙርት የዚህ ዓይነት ሁኔታ ደርሶባቸዋል። (ከትንሣኤው በኋላ አንዳንድ ሰዎች ኢየሱስን እንዳላወቁት ምሳሌ እንዲሆንህ ሉቃስ 21:47 ተመልከት።)

ኢየሱስ መላእክት የጠየቁዋትን ጥያቄ በድጋሚ ማርያምን ጠየቃት። ማርያም ግን አሁንም አላወቀችውም። በዚህ የመቃብር ቦታ የአትክልት ጠባቂ መሰላት። የኢየሱስ ሥጋ ከስፍራው ስለመወሰዱ የሚያውቀው ጉዳይ ይኖራል በማለት አሰበች። ወዴት እንዳኖርኸው ንገረኝ እኔም እወስደዋለሁ አለችው። ማርያም በጣም ልብዋ ከመነካቱ የተነሣ የምታስበው ሁሉ ስለ ኢየሱስ አካል ነበር። ሥጋውን ካለበት ቦታ ወስዳ ወደ መቃብሩ ለመመለስ ዓቅም ይኑራት ጄይኑራት እንኳ አላሰበችበትም።

ማርያም እንድታውቀው ኢየሱስ አንድ ቃል ብቻ ተናገራት። «ማርያም» በማለት በስምዋ ጠራት። እርስዋም ወደ መቃብሩ መለስ ብላ ነበር። ተደንቃ ዘወር ብላ ተመለከተችው። ያስደነቃት

ምናልባት የአትክልት ጠባቂው ስምዋን በማወቁ ሊሆን ይችላል። ስምዋን የጠራት ከዚህ ቀደም ይጠራት በነበረው ሁኔታ ነበር። ወዲያውኑ ኢየሱስ እንደሆነ አወቀችው። ስለዚህም «ረቡኒ» አለችው ትርጉሙም «መምህር ሆይ» ማለት ነው። ይህ አጠራር ለአይሁዳውያን ያልተለመደ አጠራር ነበር። በዚህ ቃል የሚጠሩት እግዚአብሔርን እንጂ ሰውን አይደለም። ማርያም ደግሞ ኢየሱስ ሙሉ በሙሉ እግዚአብሔር መሆኑን መቀበልዋን ለማመን ያዳግታል። ለኢየሱስ የነበራትን ፍቅርና አክብሮት ለመግለጽ የተጠቀመችበት ቃል ነበር።

14ኛ ጥያቄ፡- የሐንስ 20:17ን አንብብ። እዚህ ላይ ኢየሱስ ምን ማለቱ ነበር? ለምንድን ነው ማርያም ልትነካው የማትችለው?

የሐንስ 20:17ን ለመተርጎም በመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን የተለያዩ አሳብ ቀርቦአል። በመጀመሪያ ደረጃ፡ ለምን «አትንኪኝ» እንዳላት እንኳን እርግጠኞች አይደሉም። በማቴ. 28:9 ሴቶቹ መጥተው እግሮቹን በመንካት እንደ ሰገዱለት ተገልጾአል። ምናልባትም ኢየሱስ ማርያምን «አትንኪኝ» ሳይሆን «አትጠምጠሚብኝ» ነበር ያላት። በዚህም አባባሉ ከሞት በተነሣው ጌታ ላይ መጠምጠም ተገቢ አለመሆኑን ለመግለጽ ይሆናል። ወይም ደግሞ እንደገና ስለምታየው ይኸን ያህል መጠምጠሙ አስፈላጊ አይደለም ማለቱ ሊሆን ይችላል።

በሁለተኛ ደረጃ፡ ኢየሱስ ማርያምን አትጠምጠሚብኝ ያለበት ምክንያት ገና ወደ አብ ባለመመለሱ ነበር። ወደ አብ ስለመመለስ ሲናገር ምን ማለቱ እንደሆነ ግልጽ አይደለም። አንዳንድ ምሁራን ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ራሱን ፍጹም መሥዋዕት አድርጎ ለማቅረብ በቀጥታ ወደ ሰማይ እንደሄደ ይናገራሉ። ለዚህም ድጋፍ እንዲሆናቸው ዕብራውያን 9:11-12ን ያቀርባሉ። ይሁን እንጂ ኢየሱስ በዚያች ደቂቃ ውስጥ ወደ እግዚአብሔር አብ ስለመመለስ መናገሩ ሊሆን አይችልም። በዚያው ዕለት ኢየሱስ ራሱን ለተለያዩ ደቀ መዛሙርት ሲገልጥላቸው ነበር። ሌሎች ደግሞ ኢየሱስ ይህን የተናገረው በሁለት የተለያዩ ምክንያቶች እንደሆነ ያስባሉ። ኢየሱስ ለማርያም ግልጽ ሊያደርግላት የፈለገው ከእርሷ ጋር የነበረው ኅብረት የተለየ መልክ መያዙን ነው። ከትንሣኤው በፊት በነበረው ሁኔታ ልትቀርበው አትችልም። አሁን ሞትን አሸንፎ የተነሣ ጌታ ነው። ስለዚህም ከበፊቱ የበለጠ ክብር ይገባዋል። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ፡ ኢየሱስ ለማርያም ሲነግራት የፈለገው ምንም እንኳ በዚያ

ወቅት ባይሆንም ወደ እግዚአብሔር አብ የሚያርግበት ጊዜ መቃረቡን ነበር። ጥቂት አብሮአቸው ስለሚቆይ ልታየው ጊዜ አላት። ከእንግዲህ ወዲህ እርሱን ለማየት ጊዜ የለንም የሚል ሥጋት እንዲያድርባት አያስፈልግም። አንዳንድ ሰዎች ይህንን ክፍል (ዮሐ. 20:17) አትጠምጠሟቸው በማለት ይተረጉሙታል። ገና ወደ ሰማይ ስላላረገ እስከዚያው ድረስ በቂ ጊዜ አላቸው። ወደ አባቱ የምመለስበት ጊዜ ቀርቦአል። ነገር ግን ገና እኔን የምታዩበት ጊዜ አለሽ ማለቱ ነበር። ይህንንም ለሌሎች ደቀ መዛሙርት ንገሪያቸው ማለቱ ነው።

ሦስተኛ፡ እዚህ ላይ «ወንድሞቼ» ያላቸው እነማን እንደሆኑ ግልጽ አይደለም። ይህ የሚገልጸው ስለ ከፊል ወንድሞቹ ይሆን? ወንድሞቹ አላመኑበትም ነበር። ከደቀ መዛሙርቱ ጋርም አልነበሩም። ስለዚህም እነርሱን ማለቱ ሊሆን አይችልም። ምናልባትም ይህ አነጋገር ደቀ መዛሙርቱን በሙሉ የሚመለከት ሊሆን ይችላል።

አራተኛ፡ ማርያም «ወደ አባቴና ወደ አባታችሁ፡ ወደ አምላኪና ወደ አምላካችሁ» ዐርጋለሁ በማለቱ የነገራትን ለደቀ መዛሙርቱ ሁሉ መንገር ነበረባት። ኢየሱስ ይህን የተናገረው በእነርሱና በእግዚአብሔር አብ፡ በእግዚአብሔር አብና በደቀ መዛሙርቱ መካከል ያለውን ልዩነት ሊያመለክታቸው ነው። በአንድ በኩል ደግሞ እግዚአብሔር አብ የእርሱም ሆነ የደቀ መዛሙርቱ አባት ነው። ምናልባትም በዮሐንስ 1:12 መሠረት በኢየሱስ የሚያምን ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሚሆን የተነገረውን ታስታውስ ይሆናል። ይሁን እንጂ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ተመሳሳይ አይደለም። የኢየሱስ ልጅነት የተወላጅነት መብት ነው። ወልድ ከአብ ጋር ያለው ኅብረት እኛ ከእግዚአብሔር አብ ጋር ካለን ኅብረት የበለጠ ነው። የደቀ መዛሙርት ልጅነት ግን እግዚአብሔር የተቀበልነው መብት ነው። በእምነት የእግዚአብሔር ቤተሰብ ሆነናል። ራሱን ከአማኞች ጋር በማስተካከል ኢየሱስ እግዚአብሔርን «አባታችን» በማለት አልጠራውም። «አባቴ» እና «አባታችሁ» በማለት እርሱ ከደቀ መዛሙርቱ የተለየ መሆኑን ገልጾአል።

ኢየሱስ እግዚአብሔር አብን «አምላኪ» ብሎም ጠርቶታል፤ ይህም ኢየሱስ እግዚአብሔር አይደለም ለማለት ሳይሆን ፍጹም ሰው እንደ መሆኑ መጠን ራሱን ለእግዚአብሔር ፈቃድ ማስገዛቱን ለማመልከት ነው። እርሱ ራሱ እግዚአብሔር ቢሆንም

እግዚአብሔርን በእግዚአብሔርነቱ አክብሮታል። ከዚህ አባባል ምንም እንኳ በባሕርይ ከእግዚአብሔር ያነሰ ባይሆንም ራሱን ለእግዚአብሔር ሲያስገዛ እንመለከታለን። ስለዚህ እግዚአብሔር የሕይወታቸው ጌታ በመሆኑ ደቀ መዛሙርቱ እግዚአብሔርን ሊያከብሩት ይገባቸዋል።

አማኞች ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ኅብረት በሁለት እውነታዎች ሊጠቃለል ይገባዋል። በመጀመሪያ፣ ልጅ ከአባቱ ጋር ሊኖረው የሚገባው ኅብረት ሊኖራቸው ይገባል። ከእግዚአብሔር ጋር ያለን ኅብረት በፍቅር ላይ መመሥረት አለበት። በሁለተኛ ደረጃ፣ እግዚአብሔር እግዚአብሔር ነው እኛ ደግሞ ፍጥረቱ መሆናችንን መረዳት አለብን። እኛ ሰዎች ነን። እግዚአብሔርን መዳፈር የለብንም። እግዚአብሔር የጌቶች ጌታ፣ የነገሥታት ንጉሥ፣ ሁሉን ቻይ በመሆኑ ልናከብረው ይገባል።

15ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህን ሁለት እውነታዎች ካለመረዳት የተነሣ የክርስቲያኖች አመለካከት ሚዛን የሚያጣው እንዴት ነው? ለ) እግዚአብሔር አባታቸው መሆኑን ብቻ ሲያተኩሩ ተገቢውን ክብር ላይሰጡት የሚችሉት እንዴት ነው? ሐ) እግዚአብሔርን በእግዚአብሔርነቱ ብቻ ሲያውቁት ሰማያዊ አባታቸው መሆኑን ግን ሊዘነጉ የሚችሉት እንዴት ነው? መ) አንተስ ከእግዚአብሔር ጋር ያለህ ኅብረት ሚዛናዊ መሆኑ በእንዴት ያለ መንገድ ነው የሚታየው?

ኢየሱስ ወዲያውኑ ከማርያም ተለይቶ እንደሄደ ከሁኔታው መረዳት ይቻላል። ለጌታ በመታዘዝ ወደ ደቀ መዛሙርቱ ሄዳ ያየችውንና እርሱ የነገራትን ነገረቻቸው። ማርያም ለኢየሱስ ከሙታን መነሣት የመጀመሪያዋ ምስክር ናት። ምንም እንኳ ኢየሱስን እንዳየችው ብትነግራቸውም እንዳመኑዋት አጠራጣሪ ነው። ኢየሱስን በዓይናቸው ማየት ፈለጉ። ኢየሱስ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ራሱን ለሌሎች ደቀ መዛሙርት እንደገለጸላቸው በነገው ጥናታችን እንመለከታለን።

አራተኛ ቀን፡- ዮሐንስ 20:19-31

ዮሐንስ 20:31ን በቃልህ አጥና።

«አብ እንደላከኝ እኔ ደግሞ እልካችኋለሁ» (ዮሐ. 20:21)።

የዮሐንስ ወንጌልን ስናጠና ኢየሱስ አገልግሎት እንዳለውና እግዚአብሔር አንድ ልዩ ሥራ እንዳለው እርግጠኛ መሆኑን ተመልክተናል። ምንም እንኳን ብዙ የተለያዩ ሥራዎች ቢኖሩትም ዋነኛው ሥራው ለዓለም ኃጢአት በመስቀል ላይ መሞት እንደነበር አይተናል። አሁን ሥራውን ፈጽሞ አልፍንም። ሞቶአል! ከሞትም ተነሥቶአል። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ወደ ሰማይ ይመለሳል። ወደ ሰማይ ከመመለሱ በፊት ግን አንድ ነገር ማድረግ አለበት። ደቀ መዛሙርቱ የእርሱን አገልግሎት እንዲቀጥሉ ትእዛዝ ይሰጣቸዋል። ምንም እንኳን ያ አገልግሎት የተለያየ መልክ ቢኖረውም ዋነኛው ግን ወንጌልን ለሁሉም ሕዝብ ማወጃ ነው። ማቴዎስ ስለዚህ ቢናገር «እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዘኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ» (ማቴ. 28:19-20)። በዚህ አባባሉ ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን አገልግሎት እጥር ባለ መልኩ አስቀምጦታል። ይህ አገልግሎት ስብከትን፣ ጥምቀትንና ትምህርትን ያጠቃልላል። የዚህ አገልግሎት ግብ አማኞችን ሁሉ ደቀ መዛሙርት ማድረግ ነው። በኢየሱስ ከማመን በተጨማሪ የእግዚአብሔርን ቃል ማወቅና መታዘዝ አለባቸው።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በማቴ. 28:19 ላይ የተሰጠውን ታላቁን ተልእኮ ቤተ ክርስቲያን እንዴት እየፈጸመች ነው? ለ) ቤተ ክርስቲያን ሆነችን ተልእኮ በበለጠ ሁኔታ መፈጸም የምትችለው እንዴት ነው?

በዮሐንስ 20:21 ላይ ልናስታውሳቸው የሚገቡንን ጥቂት ነገሮች አጠንክሮ ተናግሮአል። በመጀመሪያ ለዚህ ተልእኮ ኢየሱስ ምሳሌያችን ነው። «እንደ» የሚለው ቃል የተለያዩ ትርጉም አለው። በመጀመሪያ፣ ኢየሱስ ወንጌልን ለመስበክ ወደ ዓለም እንደተላከ ሁሉ ኢየሱስ ደግሞ ያንኑ ወንጌል ለዓለም ሁሉ እንዲሰብኩ ደቀ መዛሙርቱን ልኮአቸዋል ማለት ነው። ትኩረት የተሰጠው ጉዳይ መልእክተኞች መሆናቸው ነው። ሁለተኛ የሚያመለክተው፣ ስለ ተልእኮው ሁኔታ ነው። ኢየሱስ በተላከበት ሁኔታ ነው እኛም የምንላከው። ወደ ዓለም ሁሉ ሲሄዱ ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን ምሳሌነት* መከተል አለባቸው። በሌሎች መካከል ለመኖር መብታችንና ፍላጎታችንን እንኳ መሥዋዕት ለማድረግ ዝግጁ መሆን አለብን። ኢየሱስ ሰማያዊ ክብሩን ትቶ አገልጋይ እንደሆነ ሁሉ እኛም የዚህን ሕይወት ደስታ፣ ጥሩ ቤት፣ ጥሩ ሥራ ወዘተ ትተን ወንጌልን የተለያየ ባህል ላላቸው ለመስበክ መሥዋዕት

ማድረግ አለብን። ሌሎችን ለማገልገል ሲል አገልጋይ የሆነው ኢየሱስ ምሳሌ ሊሆንን ይገባል። በሌሎች ላይ አለቃ ከመሆን ይልቅ አገልጋይ መሆን አለብን። ለወንጌልና ለሌሎች ስንል አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ ሕይወታችንን እንኳ መሥዋዕት ማድረግ ይኖርብናል።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ወንጌልን በመስበክ ረገድ የኢየሱስን ምሳሌነት መከተል የምንችልባቸው መንገዶች ምንድን ናቸው? ለ) በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነው ይህ ወንጌላውያንና ሰባኪያን ለአገልግሎታቸው ያላቸውን አመለካከት መለወጥና የኢየሱስን ምሳሌነት እንዲከተሉ የሚረዳቸው?

ሁለተኛ፡ ትኩረት የተሰጠው «መሄድ» የሚለው ቃል ነው። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ላካቸው። ይህ ማለት ቤታቸውን፣ ከተማቸውንና አገራቸውን እንኳ ትተው መሄድ ሊኖርባቸው ይችላል። ወዴት እንደሚላካቸው አልገለጸም። በየጊዜው ወደ ተለያዩ ስፍራዎች በመሄድ ወንጌልን ማዳረስ አለባቸው። የተለያዩ ባህል ላላቸው፣ ለተለያዩ ነገሮችና በተለያዩ ከተሞች ለሚኖሩ ሁሉ ወንጌልን ማዳረስ ይጠበቅባቸዋል። ትኩረታቸው ሁሉ ወንጌልን ለዓለም ማዳረስ እንዲሆን ነው ኢየሱስ የተናገረው። በቤተ ክርስቲያኖች ወይም በጎረቤታችን ብቻ መወሰን የለብንም። ለከተማችን ወንጌልን ለማዳረስ ማሰብ አለብን። ለኅብረተሰባችንና ለነገዳችን ወንጌል መዳረስ አለበት። በሕዝባችን ብቻ ሳንወሰን ወንጌል ለዓለም ሕዝብ መድረስ ስለሚችልበት ሁኔታም ማሰብ አለብን። ኢየሱስ በሐዋ 1:8 ላይ በኢየሩሳሌም (የነበሩበት ስፍራ) በይሁዳ (ለነበሩበት ክፍለ አገር) በሰማርያ (ለጎረቤታቸው አገር) እስከ ምድር ዳርቻ ለነገድና በምድር ላይ ላሉ በሙሉ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ በማለት የነገራቸውም በዚህ ምክንያት ነው።

18ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህንን ትእዛዝ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ እየፈጸምክ ነው? ለ) ቤተ ክርስቲያን ወንጌልን ለዓለም የማዳረስን ተልእኮ እንዴት እየተወጣቸው ነው? ሐ) ቤተ ክርስቲያንህ ለኅብረተሰቡ፣ ለከተማው ሕዝብና እንዲሁም ለጠቅላላ ኢትዮጵያ በተሻለ ሁኔታ ወንጌልን ለማዳረስ ስለምትችልበት መንገድ ግለጽ። መ) ይህን ትእዛዝ እንደሚገባ ለመፈጸም የእያንዳንዱ ምእመን ኃላፊነት ምን ሊሆን ነው?

19ኛ ጥያቄ፡- ዮሐ. 20:19-31ን አንብብ። ሀ) ኢየሱስ የተገለጸላቸው ሁለት ወገኖች እነማን ነበሩ? ለ) ኢየሱስ ለእነርሱ ከመገለጹ በፊት የደቀ መዛሙርቱ ሁኔታ እንዴት ነበር? ሐ)

ኢየሱስ እውነተኛ አካል ያለው እንጂ መንፈስ እንዳልነበረ ሊያሳያቸው ምን አደረገ? (ሉቃስ 24:37-40 ተመልከት)። መ) ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ግን እንደሚሆን ነበር ኢየሱስ የተናገረው? ሠ) ለደቀ መዛሙርቱ ምን አዘዛቸው? ረ) ለደቀ መዛሙርቱ ምን ሰጣቸው? ሰ) ደቀ መዛሙርቱ ምን ዓይነት ሥልጣን እንዳላቸው ነበር የነገራቸው? ሸ) በዚህ ጊዜ ኢየሱስን ያላገኘው ደቀ መዛሙር ግን ነበር? ቀ) ምን አለ? በ) ኢየሱስ ምን አለው? ተ) ሳያይ የሚያምንብኝ ሰው ብፁዕ ነው ሲል ምን ማለቱ ነበር? ቸ) ዮሐንስ ኢየሱስ ያደረጋቸውን ተአምራት ሁሉ ጽፎአቸዋልን? ነ) ዮሐንስ ይህን መጽሐፍ የጻፈው ለምን ነበር?

ዮሐንስ ከትንሣኤ በኋላ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሁለት ጊዜ እንደ ተገለጸላቸው እንጂ ስለ ተገለጸላቸው ሰዎች ሁሉ አልጻፈልንም። ኢየሱስ በመጀመሪያ ለደቀ መዛሙርቱ ሲገለጽላቸው ተግስ አብሮአቸው አልነበረም። ምንም እንኳን ኢየሱስ ከሞት እንደ ተነሣ ሌሎች ደቀ መዛሙርቱ ቢነግሩትም እርሱ ግን በዓይኑ ካላየ በቀር ለማመን ፈቃደኛ አልሆነም። ስለዚህም ኢየሱስ ለሁለተኛ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ ተገለጸላቸው። ተግስም አይቶ አመነ።

1. ኢየሱስ ለመጀመሪያ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ ተገለጸ (ዮሐ. 20:19-23)።

ኢየሱስ ለመጀመሪያ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ ራሱን የገለጸላቸው በተነሣበት የመጀመሪያው ቀን ምሽት ማለትም እሑድ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ በአንድ ቤት ተሰብስበው ነበር። ኢየሱስን ሲጠሉ የነበሩትና የገደሉት አይሁዳውያን እነርሱንም መጥተው እንዳይገድሏቸው ስለፈሩ በሮቹን ሁሉ ቆልፈው ነበር የተቀመጡት። ምንም እንኳን ኢየሱስ እንደ ተነሣ ተባራሪ ወሬ ቢሰሙም በዓይናቸው ግን አላዩትም። ግራ ተጋቡና ፈሩ።

በድንገት ኢየሱስ ተገልጾ በመካከላቸው ቆመ። ኢየሱስ በመካከላቸው ቆሞ የታያቸው በሩ ሳይከፈት ነበር። በተዘጋው በር ይግባ ወይም በድንገት ከመንፈሳዊነት ወደ ሥጋዊነት ይለወጥ የምናወቋቸው የለንም። ይሁን እንጂ ከትንሣኤው በኋላ ኢየሱስ የለበሰው ሥጋ ከበፊቱ የተለየ ለመሆኑ ይህ አንድ ምልክት ነው። ከትንሣኤው በፊት በተዘጋ መዝጊያ አልፎ ስለ መግባቱ ወይም በድንገት ስለ መታየቱና ስለ መሰወሩ ምንም ያነበብነው የለም።

ኢየሱስ በመጀመሪያ የተናገረው «ሰላም ለእናንተ ይሁን» የሚል ነበር። ምንም እንኳን የተለመደ የአይሁዳውያን ሰላምታ ቢሆንም አሁን ግን ሰፊ ያለ ትርጉም አለው። ፍርሃታቸውን ማረጋገጥ ፈለገ። ምናልባትም ኢየሱስን ሲያዩት እርሱ በተያዘበት ዕለት እንዴት ትተውት እንደ ሸሹ ትዝ ብሎአቸውም ይሆናል። ኀፍረት ተሰምቶአቸውም ይሆናል። ኢየሱስ ግን ሊያረጋጋቸው ፈለገ። እርሱ አብሮአቸው ስለነበር አይሁድን መፍራት የለባቸውም። ስለዚህም ውጪአዊን ሰላም ሰጥቶአቸዋል። ከሁሉም የሚበልጠው ግን ውስጣዊ ሰላማቸው ነው። ስለ ኢየሱስ ሞት ማዘን የለባቸውም። ኢየሱስን ትተው በመሄዳቸውም ጸጸት ሊሰማቸው አይገባም። የአእምሮ ሰላም ሰጥቶአቸዋል። ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸውን ኀብረት አስተካክሎላቸዋል። ይህ ለኢየሱስ በጣም ከፍተኛ ጉዳይ በመሆኑ በዮሐንስ 20:21 እንደገና በድጋሚ ሲናገረው እንመለከታለን።

ኢየሱስ የተወጉ እጆችና እግሮቹን እንዲሁም በጦር የተወጋ ጎድኑን ለደቀ መዛሙርቱ አሳያቸው። ለምንድን ነው እንደዚህ ያደረገው? ይህን ያደረገው አሁን በመካከላቸው የቆመው እውነተኛ ኢየሱስ መሆኑን ሊያረጋግጥላቸው ነው። አንዳንዶች እፈታቸው የቆመው መንፈስ እንጂ እውነተኛ ኢየሱስ እንዳልሆነ ነበር የሚያስቡት (ሉቃስ 24:37)። ቁስሎቹንና የተወጋውን ጎዱኑን ካዩ በኋላ ግን ኢየሱስ ራሱ በአካል እንደ ተገለጠላቸው አስተዋሉ። ኢየሱስ ከሞት እንደ ተነሣ ሰምተው ነበር። በዓይኖቻቸውም አይተው ነበር። በእጆቻቸው እስካልዳሰሱት ድረስ ግን አላመኑም። ኢየሱስን ካዩትና ከሞት መነሣቱን ካረጋገጡ በኋላ በጣም ደስ አላቸው። ከጥቂት ቀናት በፊት ኢየሱስ «ታዝናላችሁ፤ ነገር ግን ኀዘናችሁ ወደ ደስታ ይለወጣል» በማለት የነገራቸው ትንቢት ፍጻሜ ነው (ዮሐ. 16:20-22)።

በዚህ ደስታ ውስጥ እያሉ ኢየሱስ ለዘመናቸው ሁሉ የሚሆን አገልግሎትን ለደቀ መዛሙርቱ ሰጣቸው። ወንጌልን እንዲሰብኩ ላካቸው። ኢየሱስ ወደዚህ ምድር የመጣው እግዚአብሔር ስለላከው ነበር (ዮሐ. 3:17 ተመልከት)። ከዮሐንስ ወንጌል ዐቢይ መልእክቶች መካከል አንዱ ይህ እንደሆነ ተመልክተናል። አሁን ግን ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እየላካቸው ነው። ከእንግዲህ በኋላ በሥጋው ሆኖ ኢየሱስ ወንጌልን አይሰብክም። ምድራዊ አገልግሎቱ ተፈጽሞአል። የእርሱን አገልግሎት ለደቀ መዛሙርቱ ሰጥቶአቸዋል። አብ እርሱን እንደ ላከው ሁሉ እርሱም ላካቸው።